

Pedagogisch beleidsplan Kinderdagverblijf De Zeebaboe

Doelgroep: Ouder(s)/verzorgers, pedagogisch professionals, stagiaires, invalkrachten en de locatiemanager

**Dit pedagogisch beleidsplan is geschreven voor kinderdagverblijf De Zeebaboe. Peuteropvang StapYes! is onderdeel van De Zeebaboe en valt daarom onder het pedagogisch beleidsplan van De Zeebaboe.*

Versie 2025-1

Colofon

Pedagogisch beleidsplan De Zeebaboe

Doelgroep : Ouder(s)/verzorger(s), pedagogisch professionals, locatiemanager, stagiaires en/of invalkrachten.

Versie : 2025-1

Ingangsdatum : Januari 2024

Bijbehorende documenten : Veilig slapen protocol, ziektebeleid, Veiligheid & gezondheidsbeleid, wenprocedure, Algemene voorwaarden, sociale kaart, Huiselijk reglement, observatie protocol, Pedagogisch werkplan StapYes! Jozefschool &- INOVA

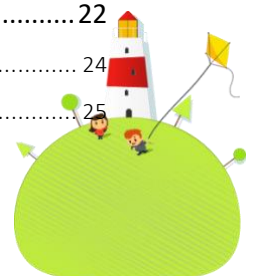
Aanpassingen ten aanzien van document 2022-2023

- Indeling groepen
- Uitbreiding groepen
- kerndoelen

Inhoudsopgave

Colofon	2
Voorwoord	5
Inleiding	6
DEEL 1: ALGEMEEN PEDAGOGISCH BELEIDSPLAN	7
1. Doelstelling en functie van het kinderdagverblijf	7
2. De missie en visie van Kinderdagverblijf De Zeebaboe.....	7
2.1 Missie van Kinderdagverblijf De Zeebaboe.....	7
2.2 Visie van Kinderdagverblijf De Zeebaboe	8
Wat betekent dit voor de kinderen die bij Kinderdagverblijf De Zeebaboe komen?	8
2.3 Werkwijze in het kort.....	9
2.4 De vier pedagogische basisdoelen.....	9
2.5 Emotionele veiligheid bieden	9
Wij dragen bij aan de emotionele veiligheid door;	9
2.6 Persoonlijke competenties bieden	10
Wij dragen bij aan het ontwikkelen van persoonlijke competenties door;	10
2.7 Sociale competenties bieden.....	10
Wij dragen bij aan de ontwikkeling van sociale competenties door;	10
3. Ontwikkeling	11
3.1 Visie op de ontwikkeling van kinderen	11
3.2 Ontwikkelingsgericht kinderdagverblijf	11
3.3 De taak van De Zeebaboe met betrekking tot de ontwikkeling van een kind.....	12
3.4 De ontwikkeling van baby's en dreumesen	12
3.5 De ontwikkeling en het leren van jonge kinderen	13
3.6 Pedagogische doelen en competenties in de ontwikkeling van peuters	16
3.7 De pedagogisch middelen	16
4. Opvoeding.....	17
4.2 Opvoeding in het kinderdagverblijf	18
4.3 Opvoedingsdoelen in het kinderdagverblijf.....	18
4.4 Kernwaarden in de kinderopvang.....	18
5. Het bieden van een gevoel van emotionele veiligheid	19
6. Overdracht van normen en waarden.....	20
7. Stamgroepen.....	21
7.1 De 3-uurs regeling De nieuwe drie-uursregeling (per 1-7-2023).....	22
8. Mentor.....	24
9. Vaste gezichten	25

11. Signaleren van bijzonderheden van het kind door observatie	26
11.1 Observeren	26
11.2 Plannen	27
12. Beroepskracht-kind ratio (BKR)	28
13. Pedagogisch professionals, -coach, vrijwilligers en stagiaires	28
14. Het vierogenprincipe	30
15. Werkwijze	32
15.2 Eten, drinken & bewegen, gezonde kinderopvang & PlayFit!	35
15.3 Slapen	36
15.4 Omgaan met zindelijkheid	37
16. Wenprocedure	38
17. De communicatie met kinderen	38
19. Lichamelijke verzorging en hygiënische leefomgeving	40
20. Voorbeelden richtlijnen	40
21. Omgaan met zieke kinderen	40
22. Steunen en stimuleren van spelen en leren	41
24. De ruimte	43
25. Samenwerking met de ouders	44
26. Kwaliteit	46

Voorwoord

In de wetenschap is men het redelijk eens over wat belangrijk is voor een goede pedagogische kwaliteit van de kinderopvang (Bennett 2008). De kwaliteit van de interactie tussen pedagogisch professionals en kinderen is verreweg de belangrijkste factor. Daarnaast zijn de groepssamenstelling en het opleidingsniveau van de pedagogisch professional bepalend voor de kwaliteit.

Kinderdagverblijf De Zeebaboe biedt verantwoorde kinderopvang waaronder wordt verstaan: het in een veilige en gezonde omgeving bieden van emotionele veiligheid aan kinderen, het bevorderen van de persoonlijke en sociale competentie van kinderen en de socialisatie van kinderen door overdracht van algemeen aanvaarde waarden en normen.

Belangrijk is een warme en ondersteunende houding, oog hebben voor signalen van de kinderen, ruimte geven voor eigen initiatieven, houvast geven en grenzen stellen, praten met het kind, aandacht voor zijn of haar ontwikkelingsbehoeften en hulp bij het leggen van positieve contacten met leeftijdgenoten. De pedagogisch professionals bieden de nodige veiligheid en stimulans in de ontwikkelingsfasen waarin kinderen zich bevinden. Door verschillende soorten spel mogelijk te maken, kan het kind zich motorisch, cognitief, creatief en sociaal-emotioneel ontwikkelen.

Door het uitwerken hiervan in dit Pedagogisch Beleidsplan willen wij een helder en door het team onderschreven beleidsplan geven, zodat de pedagogisch professionals weten wat er van hen verwacht wordt en de ouders/verzorgers een duidelijk beeld krijgen wat de kinderopvang voor hen kan betekenen.

In dit Pedagogisch Beleidsplan wordt uiteengezet hoe het beleid in de dagelijkse praktijk vorm krijgt. Tevens biedt Kinderdagverblijf De Zeebaboe peuteropvang aan, in de vorm van een peutergroep en peuterspeelzaal. Peutergroep StapYes! is onderdeel van De Zeebaboe en valt daardoor ook onder het pedagogisch beleidsplan van De Zeebaboe. Hierover wordt meer informatie gegeven in de inleiding van het document.

Inleiding

Voor u ligt het pedagogisch beleidsplan van kinderdagverblijf De Zeebaboe voor de opvang van kinderen in de leeftijd van 0 tot 4 jaar. Hierin omschrijven we alle zaken die vanuit wet- en regelgeving vastgelegd behoren te worden én de praktische uitvoering daarvan op onze locatie.

Een pedagogisch beleidsplan laat de visie en het beleid zien waar de organisatie voor staat. Werken met een pedagogisch beleid verhoogt de kwaliteit van het werk en versterkt de samenwerking binnen het team. Het pedagogisch beleidsplan is tevens een belangrijke toetssteen voor onze pedagogisch professionals. Het biedt houvast bij het dagelijkse werk met kinderen, geeft richting aan het pedagogisch handelen en zorgt voor een gelijkgestemde aanpak. Een pedagogisch beleidsplan is nooit helemaal af, het is een 'groeidocument' en zal dus altijd worden aangepast aan de nieuwste ontwikkelingen en eisen binnen de kinderopvang.

Het pedagogisch beleidsplan dat voor u ligt bestaat uit 3 onderdelen waarvan onderdeel 2 en 3 in aparte documenten zijn opgenomen:

Deel 1: In deel 1 is het algemene pedagogisch beleidsplan van kinderdagverblijf De Zeebaboe. Hieronder valt de dagopvang (tussen 07.00-18.00 uur) en de peutergroepen StapYes!; ook wel peuterspeelzaal/voorschool. Omdat peuteropvang StapYes! onderdeel is van kinderdagverblijf De Zeebaboe zal deze ook in het algemene beleidsplan zijn opgenomen.

Deel 2: Deel 2 is een pedagogisch werkplan voor de hoofdlocatie aan De Tasmanweg 180 in Hoek van Holland. Hierin staan de verschillende vormen van opvang van Kinderdagverblijf De Zeebaboe. Hieronder vallen een reguliere babygroep (De Zeesterren), peutergroep De Zonnestrallen (VE), Peuteropvang StapYes! De Zeepaarden (VE-peutergroep), Peuteropvang StapYes! De Zeehonden (VE-peutergroep in ontwikkeling) en is een specifieke peutergroep op woensdag- en vrijdagochtend voor peuters met een vermoedelijke ontwikkelingsvoorsprong Pientere Peuters i.s.m Stichting IQ+. Deze groep hebben wij De Octop(l)ussen genoemd.

Deel 3: Deel 3 is een pedagogisch werkplan voor de locatie aan de Planciusstraat in Hoek van Holland. Hierin staan de vormen van opvang kinderdagverblijf De Zeebaboe. Er is een groep voor zowel peuteropvang als een peutergroep voor voorschoolse educatie (VE). Deze groep heet Peuteropvang StapYes! De Zeeschelpen (VE).

De pedagogisch werkplannen kunnen voortdurend aan de situatie worden aangepast. Mochten er veranderingen komen binnen groepen of de groepsstructuur, kan dit gemakkelijk worden aangepast in het werkplan.

Kinderdagverblijf De Zeebaboe heeft twee locaties en meerdere groepen. De locaties van onze kinderopvang zijn gevestigd in twee basisscholen in Hoek van Holland. Hieronder vindt u onze twee locaties;

Hoofdlocatie kdv De Zeebaboe
(INOVA Basisonderwijs)
Tasmanweg 180
3151 CJ Hoek van Holland

Peutergroep StapYes De Zeeschelpen
(Jozefschool)
Planciusstraat 34
3151 BT Hoek van Holland

**Ten behoeve van de leesbaarheid zal in dit beleidsplan worden gesproken over "ouders", waar gelezen dient te worden "ouders/verzorgers". Met de term "kinderopvang" bedoelen we de opvang in het kinderdagverblijf.*

DEEL 1: ALGEMEEN PEDAGOGISCH BELEIDSPLAN

1. Doelstelling en functie van het kinderdagverblijf

Het doel van het kinderdagverblijf is het bieden van verantwoorde en veilige kinderopvang aan kinderen in de leeftijd van 0 tot 4 jaar. We creëren een leef- en ervaringswereld waarin ruimte wordt geboden aan de eigenheid/uniciteit van elk kind en waarbij aandacht wordt gegeven aan de socialisatie van de kinderen zoals; het samenleven, spelen en leren in groepsverband. Dit wordt gedaan op een manier waarbij elk kind zich prettig voelt en zich kan ontwikkelen. Het bevorderen van de persoonlijke en sociale competentie van kinderen en het stimuleren van kinderen om een volgende stap te zetten in hun ontwikkeling in zijn/haar eigen ontwikkelingsfase. Dit alles gebeurt onder deskundige leiding van de pedagogisch professionals in samenwerking met de ouders. Als basis voor deze uitgangspunten geldt o.a. wederzijds vertrouwen, openheid en respect voor elkaars mening, ideeën en culturele waarden.

Het kinderdagverblijf heeft een tweeledige functie, namelijk:

- De oudergerichte functie
Ouders in de gelegenheid stellen om activiteiten binnen- en buitenshuis te verrichten, die moeilijk te combineren zijn met de zorg voor jonge kinderen (werk, studie). De gelegenheid bieden om met elkaar en de beroepskrachten in contact te komen om ervaringen uit te wisselen en dagelijkse opvoedingsvragen te stellen.
- De kindgerichte functie
Het bieden van verzorging, begeleiding en opvoeding. De inzet van verschillende vaardigheden, waaronder sensitieve responsiviteit, respect voor de autonomie, structuren & grenzen stellen, praten & uitleggen, ontwikkelingsstimulering en begeleiden van interacties. In het pedagogisch beleidsplan gaan wij vooral in op de kindgerichte functie.

2. De missie en visie van Kinderdagverblijf De Zeebaboe

2.1 Missie van Kinderdagverblijf De Zeebaboe

Wij zijn er voor kinderen van 0 tot 4 jaar. Ons uitgangspunt is dat uw kind in alle opzichten de mogelijkheid krijgt om te groeien in een veilige, prettige, liefdevolle omgeving waarin het helemaal zichzelf mag zijn en leert steeds meer zelfstandig te zijn en zelfvertrouwen te krijgen ter voorbereiding op de basisschool. Kinderen ontvangen binnen ons kinderdagverblijf de mogelijkheid om zich vanuit een veilige basis zo optimaal mogelijk te ontwikkelen, aangepast aan de ontwikkelingsfasen van elk individueel kind. In samenspraak met u als ouder, verzorgen wij uw kind, delen de opvoeding en stimuleren in zijn of haar ontwikkeling. Hierbij staat uw kind en zijn of haar identiteit centraal. Ons uitgangspunt is dat elk kind uniek is. Elk kind heeft zijn eigen tempo en kwaliteiten, met respect passen wij ons tempo aan de kinderen en proberen wij de kinderen individueel te helpen ontwikkelen. In een omgeving waarin uw kind met plezier en met andere leeftijdsgenoten samenleeft en speelt. Kinderdagverblijf De Zeebaboe en zijn pedagogisch professionals staan voor respect, openheid, persoonlijke communicatie, geborgenheid, veiligheid en een vertrouwde omgeving. Die als een thuis is voor de kinderen én voor u als ouder. De voertaal van Kinderdagverblijf De Zeebaboe is Nederlands.

2.2 Visie van Kinderdagverblijf De Zeebaboe

Kinderdagverblijf De Zeebaboe staat voor professionele, kleinschalige en flexibele kinderopvang. Wij gebruiken de term kinderdagverblijf, omdat opvang met name is voor kinderen na school. Een kinderdagverblijf is er voor kinderen die nog niet naar school gaan van 0-4 jaar. Met persoonlijke aandacht in een veilige en vertrouwde omgeving, vaste pedagogisch professionals, een goed contact met ouders, maar bovenal is het een plek waar kinderen zich veilig en thuis voelen en mogelijkheden krijgen om hun talenten en mogelijkheden tot ontwikkeling te brengen. Kinderdagverblijf De Zeebaboe gaat ervan uit dat ieder kind uniek is met zijn eigen tempo en kwaliteiten, we benaderen hen dan ook als individu. Alle kinderen samen maken met elkaar de "groep". De diversiteit van de kinderen maakt dat er een uitdagende omgeving wordt geboden. Dit doen wij door kinderen actief en zelfstandig (voor zover de ontwikkeling dit toelaat) deel te laten nemen aan, passende activiteiten, gedurende de dag. Het aanbieden van een gevarieerd aanbod om spel te stimuleren zodat er kansen zijn ontwikkeling en zelfontplooiing. Met regelmaat in de dagindeling om een gevoel van veiligheid en vertrouwen te creëren. We laten ieder kind in zijn waarde en respecteren het individu door ons aan te passen aan de ontwikkeling van het kind. Een brede ontwikkeling met aandacht voor sociale activiteiten als samen spelen, buiten zijn, samenwerken en leren van en met elkaar. Onder aanmoediging en bevestiging van onze pedagogisch professionals leert uw kind steeds meer op zichzelf te vertrouwen en uit te groeien tot een verantwoordelijke peuter.

De professionals van kinderdagverblijf De Zeebaboe luisteren en kijken naar de kinderen en sluiten aan bij wat de kinderen kunnen én willen, vanuit hun intrinsieke motivatie. Vanuit deze visie stimuleert kinderdagverblijf De Zeebaboe de algehele ontwikkeling van de kinderen. Zoals beschreven staat het kind bij ons centraal. Wat wij erg belangrijk vinden is om op een lijn te staan met ouders en de wensen en belangen met elkaar te bespreken, het bijdragen aan de zorg die zij aan ons overdragen nemen wij zeer serieus. Wij hechten grote waarde aan respect, openheid, veiligheid, kwaliteit en een persoonlijke benadering ten aanzien van alle ouders, kinderen, collega's en andere professionals.

Wat betekent dit voor de kinderen die bij Kinderdagverblijf De Zeebaboe komen?

- Het kind staat bij ons centraal
- De eerste 1000-dagen zijn cruciaal voor de ontwikkeling
- Elk kind is (een) uniek (persoon)
- Elk kind heeft zijn eigen tempo
- Elk kind heeft zijn eigen unieke kwaliteiten
- Bij kinderdagverblijf De Zeebaboe leren wij elke dag weer iets nieuws
- Leren we van en met elkaar
- Ontdekken we samen
- Groeien we met elkaar
- Mogen we vies worden
- Doen we zoveel mogelijk buiten
- Bij Kinderdagverblijf De Zeebaboe past de professional haar kennis en ervaringen toe
- Bereiden we voor op de basisschool
- Samen brengen wij een gezellige, persoonlijke en vertrouwde tijd met elkaar door

Wat betekent dit voor ouders/verzorgers die bij Kinderdagverblijf De Zeebaboe komen?

Wij bieden uw kind een veilige, vertrouwde, gezonde en huiselijke omgeving. Met onze visie sluiten we aan op uw opvoeding, verzorging en ontwikkeling van uw kind. We bevorderen de ontwikkeling van uw kind. Wij zijn partners van elkaar omtrent de gezonde opvoeding (beweging, voeding en slapen) wat een positieve invloed heeft op de ontwikkeling van uw kind. Ouders zijn de verantwoordelijke opvoeder van hun kind. De professionals nemen tijdens het verblijf op ons kinderdagverblijf een deel van de opvoeding en verzorging over. We delen hierbij een gezamenlijke

verantwoordelijkheid van ouders en professionals. Dankzij dit partnerschap waarbij samenwerking het uitgangspunt vormt, ontstaat een verbinding tussen het opvoedingsklimaat thuis en in het kinderdagverblijf.

2.3 Werkwijze in het kort

Elke kind groeit op met zijn eigen normen, waarden en cultuur. Wij gebruiken op het kinderdagverblijf ook andere regels dan thuis. Kinderen wennen snel om onderscheid te maken tussen thuis en het kinderdagverblijf. Wij proberen zoveel mogelijk aan te sluiten bij de opvoeding van u, als ouder, maar vanwege de diversiteit van de kinderen hebben wij ook onze eigen opvoeding en regels. Om dit zo goed mogelijk te handelen en naar alle wensen van de ouders te luisteren overleggen we ook veel met ouders. De oudercommissie geeft ons advies op veel vraagstukken. Wij bieden geborgenheid voor uw kind, maar wij bieden ook de vrijheid om zich te ontwikkelen. Elk kind is uniek en elk kind ontwikkeld zich op zijn eigen tempo en kwaliteit. Kinderen hebben van nature een intrinsieke motivatie die wij stimuleren.

2.4 De vier pedagogische basisdoelen

In de Wet Kinderopvang staat vermeld dat de activiteiten van Kinderdagverblijf De Zeebaboe gericht moeten zijn op onderstaande vier pedagogische doelen. Het zijn de hoofddoelen in ons werken en worden daarom wel de 'basale' doelen genoemd.

- **Bieden van fysieke en emotionele veiligheid;** kinderen leren omgaan met verschillende soorten gebeurtenissen waar een kind mee te maken kan krijgen zoals een verhuizing, ziekte, overlijden of een scheiding van ouders. Kinderen moeten zich thuis en op hun gemak voelen in de groep.
- **Verwerven van persoonlijke competenties;** kinderen moeten worden gestimuleerd om zich zowel verstandelijk (cognitief) als motorisch (lichamelijk) te ontwikkelen. Met verstandelijke of cognitieve ontwikkeling wordt kennis bedoeld: dat wat de kinderen weten. De motorische of lichamelijke ontwikkeling heeft te maken met opgroeien en bewegen.
- **Verwerven van sociale competenties;** door op een goede manier samen met elkaar te spelen kunnen kinderen veel van elkaar leren.
- **Overdragen van normen en waarden;** kinderen moeten leren zich te houden aan afspraken en regels op de groep, rekening te houden met elkaar, op respectvolle manier met elkaar omgaan. Het gaat bij overdragen van normen en waarden om stimulering van de gewetensontwikkeling; kinderen leren wat hoort en wat niet.

Deze basisdoelen en hoe wij te werk gaan met de ontwikkelingsaspecten en de ontwikkelingsfases van kinderen van 0 tot 4 jaar worden in dit pedagogisch beleidsplan verder uitgewerkt.

2.5 Emotionele veiligheid bieden

Emotionele veiligheid, het bieden van een gevoel van veiligheid is de meest basale pedagogische doelstelling voor alle vormen van kinderopvang. Een kind dat zich niet veilig voelt in een omgeving, is niet in staat om indrukken en ervaringen op te doen.

Wij dragen bij aan de emotionele veiligheid door;

- vaste en sensitieve professionals;
- de aanwezigheid van bekende leeftijdsgenoten;
- de inrichting van de omgeving, groep en tuin;
- herkenbare hoeken en plekken;
- rust en actie gedurende de dag van elkaar te scheiden;
- niet te praten over de ouders/kinderen in het bijzijn van de kinderen;
- kinderen zelf te laten kiezen om wel of niet met een gezamenlijke activiteit mee te doen, we maken er geen verplichting van, maar stimuleren wel;
- een huiselijke, veilige en warme sfeer te bieden.

2.6 Persoonlijke competenties bieden

Het aanbieden van uitdagende spelvormen, methodieken en speelgoed stimuleren de persoonlijke ontwikkeling van een kind. Met persoonlijke competenties wordt bedoeld op brede persoonskenmerken zoals veerkracht, zelfstandigheid, zelfvertrouwen, flexibiliteit en creativiteit. Deze competenties stellen een kind in staat om allerlei typen problemen aan te pakken en zich aan te passen aan veranderende omstandigheden. Hierbij komen zelfvertrouwen en voor zichzelf zinvol bezig zijn om de hoek kijken. Voorbeelden hiervan zijn: het leren van de Nederlandse taal, de motorische ontwikkeling en cognitieve vaardigheden.

Bij jonge kinderen zijn exploratie en spel de belangrijkste middelen om greep te krijgen op hun omgeving. Exploratie en spel worden bij De Zeebaboe bevorderd door; de inrichting van de ruimte aan te passen en het aanbod van materialen en activiteiten, de vaardigheden van professionals in het uitlokken en begeleiden van spel en de aanwezigheid van goede relaties met bekende leeftijdsgenoten.

Wij dragen bij aan het ontwikkelen van persoonlijke competenties door;

- te laten voelen aan speeltjes of materialen (sensomotorisch), met name op de babygroep;
- een dreumes/ peuter zelf te laten kiezen welk boekje hij/zij voorgelezen wil hebben;
- grenzen te verleggen, steeds een stapje moeilijker te maken met bijvoorbeeld puzzels (verrijken);
- de talenten van een kind te erkennen en er aandacht aan te geven;
- kinderen te stimuleren om zelfstandig activiteiten te ondernemen, bijv. jas aantrekken, schoenen pakken;
- de veerkracht en flexibiliteit te stimuleren door bijvoorbeeld in de tuin te picknicken in plaats van binnen aan tafel. Of tijdens een ruzie de kinderen zelf de oplossing te laten bedenken.

2.7 Sociale competenties bieden

Het begrip "sociale competenties" omvat een scala aan sociale kennis en vaardigheden, zoals zich in een ander kunnen verplaatsen, kunnen communiceren, samen werken, anderen helpen, conflicten voorkomen en oplossen, het ontwikkelen van sociale verantwoordelijkheid. De interactie met leeftijdsgenoten, het deel zijn van een groep en het deelnemen van groepsgebeurtenissen biedt kinderen een leefomgeving voor het opdoen en ontwikkelen van sociale competenties.

Wij dragen bij aan de ontwikkeling van sociale competenties door;

- het goede voorbeeld te geven door vriendelijk en geduldig te reageren;
- goed naar elkaar te luisteren en met de kinderen te praten en niet alleen tegen de kinderen;
- op ooghoogte met de kinderen te communiceren;
- samenspel, bijv. een bal naar elkaar toe rollen;
- elkaar te helpen door bijv. jas/schoenen aan te geven;
- conflicten te voorkomen door bijv. het leren delen van speelmateriaal;
- de kinderen de mogelijkheid te bieden om conflicten eerst ZELF op te lossen;
- de kinderen altijd bij de voornaam te noemen en elkaar ook bij naam te leren noemen;
- kinderen te complimenteren/belonen als ze iets liefs of goeds hebben gedaan, dit is erg belangrijk voor het zelfvertrouwen van het kind. Let hierbij op, als een kind iets niet "liefs" doet, dat het gedrag van het kind dan als "niet lief" wordt benoemd en niet het kind zelf;
- tegen de kinderen te praten en uitleg te geven, bijv. tijdens het verschoonmoment. We zijn dan betrokken bij dat ene kind. We leggen onze handelingen uit en gaan met respect om met de lichaamsdelen van het kind;

- grenzen aan te geven. We waarschuwen 2x en wanneer dit niet helpt kunnen we het kind tijdelijk uit de situatie halen. Door bijv. een rustige activiteit aan tafel aan te bieden of om even tot zichzelf te komen.

3. Ontwikkeling

3.1 Visie op de ontwikkeling van kinderen

Een kindje wordt geboren. Het krijgt de mogelijkheid om zijn eigen talenten en mogelijkheden te ontwikkelen. Ieder kind ontwikkelt deze talenten en mogelijkheden in zijn eigen tempo. Het kind is van nature nieuwsgierig en onderzoekend, is gericht op het maken van contact met andere kinderen en volwassenen en zal proberen reacties uit te lokken om de interactie op gang te brengen. Elk kind ontdekt, ziet en leert door ervaringen op te doen. Elk kind is anders, elk kind is uniek! De omgeving van het kind (bijvoorbeeld; ouders, pedagogisch professionals, school) beïnvloedt de ontwikkeling van dat unieke kind en helpt het zijn talenten en mogelijkheden waar te maken. Het kind beïnvloedt ook de omgeving, er is een voortdurende en wisselwerking tussen de eigen aanleg en opgedane ervaringen. Als kinderdagverblijf zijn wij een onderdeel van de omgeving van het kind, op deze manier kunnen en willen wij een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van het kind in samenwerking met de ouders met als basis wederzijds vertrouwen, openheid, structuur, duidelijkheid en respect.

3.2 Ontwikkelingsgericht kinderdagverblijf

De werkwijze van Kinderdagverblijf De Zeebaboe kan het beste worden omschreven als een ontwikkelingsgerichte werkwijze. Hiermee bedoelen we dat in ons werk bewust die activiteiten worden aangeboden die passen bij de ontwikkelingsfase van het kind en – natuurlijk - het kind stimuleren om zich verder te ontwikkelen. Ook onze professionals werken ontwikkelingsgericht, we leren ook een leven lang. In ons kinderdagverblijf werken wij procesgericht. Het proces van iets is belangrijker dan het eindproduct. Hierdoor zijn er bij ons geen kunstwerken die allemaal hetzelfde zijn, ieder werk is uniek.

Ons pedagogisch beleidsplan, onze werkwijze en handelen is niet alleen gebaseerd op één pedagoog maar geïnspireerd door verschillende pedagogen en pedagogische stromingen. Wij geloven dat elk pedagoog en elke stroming een goede inbreng heeft voor de ontwikkeling van de kinderen. Zo werken wij met de inspiraties en de theorie van pedagoog Thomas Gordon, Emmy Pikler, Reggio Emilia en de hechtingstheorie van Bowlby. Om een indruk te krijgen van de verschillende deskundigen en hun ideeën, beschrijven we hieronder kort de verschillende theorieën.

Verschillende pedagogen ontwikkelden een visie op interacties tussen volwassenen en kinderen.

Thomas Gordon legt bijvoorbeeld de nadruk op de **gelijkwaardigheid in relaties**.

Emmi Pikler stelt dat je baby's in een groep vooral tijdens de dagelijkse verzorging **intensief aandacht** moet geven.

Reggio Emilia heeft een pedagogiek ontwikkeld waarin een **krachtig en competent kindbeeld** centraal staan. In deze pedagogiek ligt de nadruk op wat kinderen kunnen en zijn en niet op wat ze nog niet kunnen. Kinderen hebben alles in huis om zichzelf en de wereld te leren kennen.

John Bowlby benadrukte met zijn hechtingstheorie juist het **belang van de aanwezigheid en betrokkenheid van de opvoeder**. Hij heeft hiermee een beweging tot stand gebracht in de psychologie waarmee de hechting en ontwikkeling van kinderen nauwkeurig onderzocht kunnen worden. Tot op de dag van vandaag is zijn werk nog de inspiratie voor onderzoekers in de psychologie. In het kader van zijn hechtingstheorie definieerde John Bowlby ook de term “kinderen zoeken de nabijheid van vaste verzorgers, waardoor ze zich veilig kunnen voelen”. Veiligheid voel je bij in vertrouwde omgeving. Een vertrouwde veilige groep creëer je door vaste professionals, vaste invalkrachten en stagiaires en dezelfde kinderen in een groep. Door vaste gezichten kan een kind zich hechten en ontstaat een gezonde, vertrouwde en veilige relatie.

3.3 De taak van De Zeebaboe met betrekking tot de ontwikkeling van een kind

Voor de kinderen moet de omgeving tegemoetkomen aan de behoefte ervaringen op te doen. Wij hebben de taak de kinderen daarin te stimuleren. Als basis voor het zich kunnen ontwikkelen is een sfeer van veiligheid en vertrouwen nodig.

Het kinderdagverblijf moet voor die veiligheid en vertrouwen zorgen. Het belang van een kind moet, waar mogelijk, doorslaggevend zijn. Van de pedagogisch professionals mag worden verwacht dat zij de belangen van de kinderen kunnen herkennen en de kinderen serieus nemen (sensitief en responsief reageren). Wij stimuleren de zelfstandigheid van een kind door hen zelfstandig te laten ontdekken en onderzoeken, waarbij we uitgaan van zijn/haar mogelijkheden. Door vallen en opstaan leert een kind om met weerbaarheid om te gaan. Ook gaan wij in op wat een kind zelf aangeeft door actief te luisteren (respect voor autonomie).

3.4 De ontwikkeling van baby's en dreumesen

- **Lichamelijke en motorische ontwikkeling van een baby:**

De lichamelijke en motorische ontwikkeling heeft te maken met het kunnen omgaan met de eigen lichamelijke mogelijkheden en beperkingen. Baby's worden vooral uitgedaagd met bewegingsspelletjes, waarbij het gaat om een combinatie tussen bewegen en zintuigen. Een baby voelt aan voorwerpen, proeft aan voorwerpen, kijkt naar vormen en luistert naar prikkels uit de omgeving. Hierdoor gaat de baby onderzoeken. De zintuiglijke ontwikkeling is in volle gang. De baby ontdekt zijn handen en voeten en alles wordt bewogen en uitgeprobeerd. Al spelend oefent een baby zo al zijn spieren en krijgt er steeds meer controle over. Buikligging, rollen, kruipen, zitten, lopen en rennen.

De baby krijgt bij De Zeebaboe verschillende materialen aangeboden die voornamelijk gericht zijn op de zintuigen. Speelgoed waarnaar ze kunnen kijken en geluid kunnen laten maken, bijv. knisperboekjes/-doekjes, piepspeeltjes, rammelaars. Baby's kunnen ook spelen onder de babygym, of ontspannen in een wipstoeltje. Zachte knuffels, een (zachte) bal om mee te rollen. Bij het aanreiken van deze materialen wordt uiteraard rekening gehouden met eventuele overprikkeling. Dit doen wij door de prikkelreductie weg te nemen wanneer deze overmatig wordt. Hierbij kan gedacht worden aan het apart spelen van de dreumes en de baby's, het wegnemen van overbodige "geluiden" of het sorteren van speelgoed op kleur, textuur en geluid. Ook het licht dimmen op de babygroep kan prikkels verminderen.

Tijdens de dagelijks terugkerende handelingen wordt ook de fijne motoriek geoefend. Bijvoorbeeld als baby's worden gestimuleerd om over te gaan van de fles naar de tuitbeker. Na verloop van tijd kan de baby zelf een stukje brood van zijn bordje pakken. Iets vastpakken in de handjes om te tekenen/verven. Als de baby leert staan, leert het zijn bewegingen te beheersen. Ze krijgen ook de drang om andere dingen te laten bewegen, bijv. een trek –of duw karretje, of een loopfietsje.

- **Cognitieve ontwikkeling van een baby:**

Een baby is de eerste maanden van zijn leven vooral bezig met reflectieve handelingen. Al snel maakt dit plaats voor een gerichte ontwikkeling. Het aanhoren van taal en interactie met anderen is erg belangrijk. De baby's krijgen veel aandacht, er wordt tegen hen gepraat, gezongen en o.a. "kiekeboe" spelletjes gespeeld. Dit geeft een baby zelfvertrouwen, de volwassene "verdwijnt" niet als hij/zij uit het zicht is. Een baby van een half jaar kan zich dingen herinneren. Wat op zijn weg komt, probeert de baby vast te leggen in zijn geheugen. De oudere baby begint te beseffen dat er dingen zijn die wel en niet mogen. Het aantal regels dat hij kan bevatten is nog klein. Consequent zijn in wat wel en niet mag is nu belangrijk bij De Zeebaboe. De oudere baby wil ook graag, naast dat hij zelf op onderzoek uitgaat, dingen imiteren. Hierdoor leert hij hoe iets werkt en zal dat eindeloos blijven herhalen, bijv. iets open en dicht doen. Pedagogisch professionals gaan mee in dit spel van de baby waardoor er een

soort rollenspel ontstaat. Door veel te zingen, te praten, uit te leggen en klanken te maken worden kinderen in een taalrijke omgeving opgevangen.

- **Taalontwikkeling:**

De taalontwikkeling van een kind begint al voor de geboorte en blijft het hele leven doorgaan. Kinderen leren taal door het contact dat ze hebben met anderen. Elk kind ontwikkelt zich in een eigen tempo. Pasgeboren baby's communiceren al, maar nog zonder taal te gebruiken. Dit doen ze vooral door te huilen of zich te ontspannen. Baby's ontspannen namelijk als ze tevreden zijn en zich veilig voelen en gaan huilen als ze pijn of honger hebben of moe of bang zijn. Deze vorm van communicatie werkt goed, omdat mensen in de omgeving van de baby er vaak snel op reageren. In de eerste 1000 dagen gaat de taalontwikkeling erg snel. Rond 7 maanden begint de brabbelfase. Taal is een belangrijk middel om de wereld te begrijpen. Een kind vraagt (met o.a. gebaren, oogcontact, aanwijzen) en krijgt in taal uitleg en hulp. De pedagogisch professional speelt hier een actieve rol in door goed naar een kind te luisteren en met hem/haar te praten (praten en uitleggen). Belangrijk is dat er niet in brabbeltaal wordt teruggesproken, maar in duidelijk en correct Nederlands. Zo gaat de baby vanzelf de juiste woorden overnemen. Zingen met de kinderen is een belangrijke activiteit om de taalontwikkeling te stimuleren. Zingen met ondersteunende kindgebaren doen we gedurende dag, maar ook op vaste momenten in de ochtend en middag, bij het eten, en drinken. De ontwikkeling van het denken neemt bij de dreumes een grote sprong. Dit komt omdat er een grote relatie is tussen denken en taal. De werkelijkheid wordt vastgelegd in woorden en namen. Hierdoor wordt voor de dreumes het ordenen, rangschikken en dingen met elkaar in relatie brengen mogelijk.

Als ouder kun je de taalontwikkeling van je kind op verschillende manieren stimuleren. Je kind vindt het altijd leuk wanneer je reageert en zal het daardoor leuker vinden om te blijven communiceren. Hieronder een aantal voorbeelden:

- Maak contact met je kind door te glimlachen, je kind aan te kijken en aan te raken.
- Doe de geluidjes die je kind maakt na, om daarna even op een reactie te wachten.
- Vertel wat je aan het doen bent, ook wanneer je samen iets doet, bijvoorbeeld tijdens het wassen of aankleden.
- Benoem de personen en dingen waar je kind naar kijkt.
- Geef uitleg bij geluiden die je kind hoort.
- Zing liedjes (met gebaren) en wissel hierbij af in stemmetjes.
- Doe spelletjes waarbij je op elkaar reageert zoals een kiekeboe-spelletje en gekke gezichten trekken.
- Kijk samen in (plaatjes)boekjes en vertel wat je ziet en reageer op waar je kind in geïnteresseerd is.
- Reageer op je kind in korte, eenvoudige zinnen wanneer je kind onvolledige woorden of zinnen gebruikt. Je hoeft niet te verbeteren. Door voor te doen hoe het wel moet, gaat je kind het vanzelf nadoen.
- Nodig je kind uit om te communiceren, bijvoorbeeld door het te laten kiezen uit twee opties: 'Wil je een appel of een banaan?' Je kind kan reageren door zijn blik te richten, te wijzen of door iets te zeggen. Ook kun je in spel je kind uitnodigen te praten: 'Waar is aap? Zullen we aap samen roepen?'

3.5 De ontwikkeling en het leren van jonge kinderen

Wanneer een kind over gaat van dreumes naar peuter leert het ontzettend veel en snel. Ieder kind is uniek en heeft zijn eigen leerlijn. Het is dan ook van groot belang dat de pedagogisch professionals van

kinderdagverblijf De Zeebaboe op deze ontwikkelingslijn inspelen. De pedagogisch professionals sluiten aan bij de manier waarop jonge kinderen leren. Belangrijke kenmerken daarvan zijn:

- **Actief leren en totale betrokkenheid bij wat ze doen (holisme)**
Leren door handelen, uitproberen en ontdekken door te voelen, proeven, ruiken, horen, ervaren; door te doen en kijken wat dat teweegbrengt.
- **Spelend leren, door de verschillende spelvormen**
 - bewegingsspel;
 - fantasiespel;
 - speel-leerspelletjes;
 - onderzoekend- en verkennend- spel(exploratief) en constructiespel.
- **Kijken en imiteren**
- **Spelend leren, door de verschillende spelvormen**
- **Herhalingen, dagritme en rituelen**
Herhalende opeenvolging van gebeurtenissen maken de wereld begrijpelijk en voorspelbaar
- **Meehelpen en meedoen**
Helpen vergroot het zelfvertrouwen van kinderen en het versterkt het wij-gevoel in de groep.
- **Benoemen**
Door de taal leren de kinderen de wereld om zich heen beter kennen
- **Ervaringen uiten en vormgeven**
Verbaal en non-verbaal leren kinderen indrukken vorm te geven en te communiceren
- **Diversiteit**
Pedagogisch professionals hebben oog voor individuele en culturele verschillen tussen de kinderen en ouders en zullen hier ook op inspelen tijdens activiteiten. Deze activiteiten worden ook vormgegeven door ons VE-programma.

Stimuleren van de cognitieve ontwikkeling:

Spelen en bezig zijn, is leren voor kinderen. Een kind leert onder meer door voorbeeld en nabootsing. Door allerlei dagelijkse gebeurtenissen te bespreken, ontstaat ordening binnen de wereld van het kind. De pedagogisch professional legt daarbij uit, benoemt de dingen en nodigt de kinderen uit om dingen zelf te verwoorden. Regelmatig doet de pedagogisch professional een beroep op het vermogen van de kinderen om oplossingen te zoeken voor problemen. De kinderen worden bij De Zeebaboe gestimuleerd in hun ontwikkeling door het aanbieden van een grote diversiteit in materiaal. De aangeboden activiteiten sluiten aan bij de interesse van het kind. Wanneer de interesse van het kind gewekt is, is de concentratie immers groter. De pedagogisch professionals proberen situaties te creëren waardoor de kinderen zich uitgedaagd voelen.

Kinderen ontdekken de wereld om zich heen spelenderwijs. Puzzels, spelletjes, kleuren en vormen stimuleren het denkvermogen. Ook voorleesboeken en seizoentema's spelen hierbij een rol. Het helpt het kind bij het waarnemen, ordenen en sorteren van het leren. Dat een kind zelfstandig oplossingen leert bedenken voor problemen is van groot belang voor de verstandelijke ontwikkeling. Dat gebeurt als ze bijvoorbeeld zelf een puzzel proberen te maken.

Taalontwikkeling:

De cognitieve (taal)competenties worden gevormd door allerlei fantasiespelletjes te spelen. Kinderen moeten zich bijvoorbeeld voorstellen dat ze in een bus zitten. Maar doen moet je eerst weten wat een bus is en wat het doet. De pedagogisch professionals laten de kinderen meesturen, toeteren, deuren open en dicht doen, lichten aan en uit doen enz. Ook de allerkleinsten worden betrokken bij dit spel, zij doen al snel mee met allerlei gebaren die erbij horen. De pedagogisch professionals van De Zeebaboe spreken Nederlands. Zij praten en zingen veel met de kinderen en benoemen hun handelen zodat de woordenschat van de kinderen wordt vergroot. Ook weten de kinderen op deze manier waar ze aan toe zijn. Er wordt veel gezongen en interactief voorgelezen (kinderen worden betrokken bij het

verhaal, waardoor de communicatie wordt gestimuleerd en de fantasie wordt geprikkeld). We kunnen met een groepje kinderen naar de bibliotheek. De kinderen mogen dan zelf een boekje uitzoeken om te lenen. Soms zijn daar ook theatervoorstellingen voor peuters. Ook gaan we vaak naar de vlakbij gelegen kinderboerderij. Hier zien de kinderen de dieren voorgelezen in het 'echt'. Engels wordt bij ons ook gestimuleerd met handpoppen. Op een moment gedurende de dag spreken en zingen we met elkaar Engels via Benny's Playground. De taalontwikkeling wordt ook ondersteund met handgebaren. De handpoppen Lotte en Max kunt u dan ook bij ons tegenkomen.

Stimuleren van motorische ontwikkeling:

De lichamelijke of motorische ontwikkeling is onder te verdelen in grove motoriek (lopen, klimmen, springen, hoepelen) en fijne motoriek (potlood vasthouden, spelen met bouwstenen, rijgen van kralen, kleien). Beide ontwikkelingen zijn belangrijk voor het goed functioneren van het lichaam. De Zeebaboe biedt de kinderen afhankelijk van de motoriek, verschillende soorten materiaal aan. Al deze materialen hebben een gericht doel. De basis motorische vaardigheden van een mens zijn: snelheid, kracht, coördinatie, lenigheid en uithoudingsvermogen. Het zijn de vijf bouwstenen van een gezonde ontwikkeling. Om de lichamelijke ontwikkeling te stimuleren krijgen de kinderen de ruimte om binnen én buiten bezig te zijn met bewegen.

Begeleiden van de creatieve ontwikkeling:

Door een kind kennis te laten maken met verschillende materialen, zoals zand, klei en verf, stimuleert De Zeebaboe de creativiteit. De kinderen kunnen zich vrij uitleven. Ook plakken, tekenen en kleuren behoren tot de mogelijkheden. De pedagogisch professionals prikkelen de fantasie van de kinderen door ze te laten experimenteren met verschillende materialen. Vooral de fijne motoriek en het concentratievermogen worden zo spelenderwijs geactiveerd.

Omgaan met eigen mogelijkheden:

De pedagogisch professionals stimuleren en activeren kinderen in het onderzoeken van hun eigen mogelijkheden, zodat kinderen (en hun ouders) merken dat zij veel meer kunnen dan zij misschien dachten. Door rekening te houden met het individuele ontwikkelingsniveau van elke kind en de kinderen in hun waarde te laten, geven de pedagogisch professionals het signaal af dat zij vertrouwen hebben in wat het kind kan. Kinderen worden daarom nooit met elkaar vergeleken, want de ontwikkeling van het ene kind is namelijk geen maatstaf voor het andere kind. Dit geldt natuurlijk niet alleen voor de cognitieve en motorische ontwikkeling, maar ook voor de sociale ontwikkeling. Wij gebruiken hiervoor de verschillende zones.

Omgaan met conflicten:

Indien er een conflict bestaat, is het goed om te laten zien dat een kind het probleem ook zelf kan oplossen. Kinderen hebben vertrouwen in hun eigen mogelijkheden wanneer ze ervaren dat ze met bepaald gedrag ruzies oplossen of van een onveilige situatie een veilige weten te maken. Als er te snel ingegrepen wordt of moeilijke situaties voorkomen worden, missen de kinderen de mogelijkheid om te ervaren dat hun eigen gedrag invloed heeft op (de gevolgen van) een situatie.

Leren samenwerken:

De pedagogisch professionals laten kinderen soms in koppels werken aan een 'project'. De pedagogisch professionals selecteren de kinderen dan op hun kwaliteiten en vaardigheden en laten ze als team aan een opdracht werken. Hiermee leren de kinderen ook de kwaliteiten van andere kinderen herkennen. Zodoende ervaren de kinderen de toegevoegde waarde van samenwerken met andere kinderen.

3.6 Pedagogische doelen en competenties in de ontwikkeling van peuters

Jonge kinderen moeten zich breed en in eigen tempo kunnen ontwikkelen, maar kinderen willen ook groot worden. Ze moeten erop kunnen vertrouwen dat hun ouders en pedagogische professionals hen de vaardigheden en kennis leren die ze nodig hebben bij het volgende stapje in hun ontwikkeling. De ontwikkeling van kinderen hoort een doorgaande lijn te zijn. Obstakels overwinnen, geloven in jezelf en door vallen en weer op te staan leert een kind weerbaar te zijn.

"EIGEN TEMPO

ALS HET KIND IN ZIJN EIGEN TEMPO EEN BEWEGING MAG OEFENEN, HEEFT DAT HET VOORDEEL DAT HET DIE BEWEGING PAS ZAL GAAN UITVOEREN ALS HET ER AAN TOE IS EN ZICH ER VOLDOENDE ZEKER IN VOELT. DAT HEEFT WEER UITSTEKENDE KWALITEIT VAN ZIJN NIEUWE PRESTATIES TOT GEVOLG. HET IS DUIDELIJK DAT DEZE KWALITEIT, DIE HET KIND HET GEVOEL VAN TOTALE ZEKERHEID GEEFT, HELPT ZIJN ZELFVERTROUWEN TE ONTWIKKELEN"

Kinderen zijn trots op wat ze kunnen. Ze willen dat laten zien en delen, daarom hebben we de competenties vertaald in hun woorden. Zo komen we tot de volgende soorten van competenties:

- emotionele competenties
"kijk, ik mag er zijn"
- sociale competenties
"kijk, we doen het samen"
- motorisch- zintuiglijke competenties
"kijk, ik kan het zelf, het lukt me"
- cognitieve competenties
"kijk, ik voel, denk en ontdek"
- taal en communicatieve competenties
"luister, ik kan het zelf zeggen"
- morele competenties
"kijk, ik ben een lief, goed kind"
- expressieve en beeldende competenties
"kijk, ik kan dansen, zingen en iets maken"

De ontwikkeling en leerwegen van kinderen zijn vaak heel verschillend. Zowel qua tempo als qua inhoud. Variaties zijn normaal, jonge kinderen hebben het nodig om zich in hun eigen tempo te ontwikkelen. Spontane nieuwsgierigheid, rust en herhaling, opgaan in spel zijn wezenlijke kenmerken van hun leren. Een kind echt kind laten zijn.

Dit spontane leren kan bedreigd worden door een te grote doelgerichte bemoeienis van ouders en/of de pedagogisch professionals met de kinderen. Voor het juiste evenwicht tussen kind, volgen en nietsdoen enerzijds en actief stimuleren en interveniëren anderzijds, is wijsheid nodig. Constant bewust zijn van het eigen handelen en overleg met collega's en ouders dragen hieraan bij.

"COMPETENTIES

ONDER "COMPETENTIES" WORDT VERSTAAN EEN SAMENHANGEND GEHEEL VAN MOTIVATIE EN HOUDING; KENNIS EN INZICHT; EN VAARDIGHEDEN. BIJVOORBEELD DE COMPETENTIE "ZELFREDZAAMHEID". DEZE HEEFT BETREKKING OP DE MOTIVATIE EN HOUDING OM VOORZICHTZELF TE WILLEN ZORGEN; OP KENNIS EN INZICHT HOE JE VOOR JEZELF KUNT ZORGEN; EN OP DE DAARBIJ BEHORENDE PRAKTISCHE VAARDIGHEDEN"

3.7 De pedagogisch middelen

Kinderdagverblijf De Zeebaboe gaat uit van vijf pedagogische middelen om de pedagogische doelen te bereiken. Deze vijf middelen zijn even belangrijk, ze staan in willekeurige volgorde.

1. **De pedagogisch professional**
 - stimuleert de zelfstandigheid en de zelfredzaamheid van kinderen
 - vervult een voorbeeldfunctie

- zijn als team verantwoordelijk voor de organisatie en met de naaste collega's voor de groep. Teamwork betekent: elkaar steunen, afspraken maken, (dagelijks) overleg, elkaar aanvullen en inspireren. Goede collega's voelen elkaar aan en zijn op elkaar ingespeeld. Ze kunnen op elkaar bouwen en hebben aan een half woord of een blik genoeg. De organisatie zorgt voor de benodigde voorwaarden, zoals overleg- en studietijd, om het goed functioneren van de professionals te kunnen realiseren. Tevens is een gezonde, plezierige en uitdagende werkomgeving voor de pedagogische professionals een belangrijke voorwaarde om goed te kunnen functioneren.

Niet alleen aan de richtlijnen voor gezond en ergonomisch werken wordt voldaan, maar er is ook aandacht voor comfort, de mogelijkheid om rustig met een ouder te praten en ruimte om werk voor te bereiden of om observaties uit te werken.

2. De groep

Groepsdynamica; het deel uitmaken van een groep stimuleert de ontwikkeling van kinderen. Het kind krijgt door het vervullen en oefenen van verschillende rollen in de groep, een beter zelfbeeld en meer zelfvertrouwen. Vertrouwde gezichten bevorderen vriendschappen.

3. Het activiteiten aanbod

- het aanbieden van activiteiten aan de kinderen is een belangrijk middel waarmee de verschillende opvoedingsdoelen bereikt kunnen worden;
- het aanbod is gevarieerd en stimuleert creativiteit, cognitie, taal, communicatie en motoriek;
- het aanbod is afwisselend in drukke en rustige, groeps- en individuele activiteiten en komt tegemoet aan de behoefte en interesse van alle kinderen;
- het proces is belangrijker dan het product.

**Voor meer informatie over het activiteiten aanbod, zie pagina 30, hoofdstuk "Spel en spel materiaal"*

4. Omgeving: inrichting en spel materiaal

- De inrichting van de ruimten waar kinderen verblijven is veilig en uitnodigend. In de ruimtes (binnen en buiten) is voldoende gelegenheid te kiezen.
- Het spel materiaal draagt bij aan het bereiken van de pedagogische doelen.

**Voor meer informatie over het activiteiten aanbod, zie pagina 30, hoofdstuk "Spel en spel materiaal" en pagina 31, hoofdstuk "Ruimte"*

5. De ouders/ oudercomponent

- De pedagogisch professional zet zich met de ouders in tot goede afspraken en afstemming te komen. Samenwerking, afstemming en vertrouwen tussen de ouders en pedagogisch professional zijn hierbij belangrijk.
- Overdracht en gesprekken
- Ouders worden op verschillende momenten geïnformeerd over de wijze waarop hun kind zich ontwikkelt.
- In het VE-programma verwijst de oudercomponent naar het versterken van de relatie tussen ouder en kind. Ouders verwerven inzicht in de ontwikkeling van hun kind en kunnen hun kind beter ondersteunen.

**Voor meer informatie zie pagina 32, hoofdstuk "Samenwerking met ouders"*

4. Opvoeding

4.1 Visie op opvoeding

Zoals beschreven in de visie op de ontwikkeling, treedt een kind de wereld zelf actief tegemoet. Hij/zij heeft daar hulp bij nodig vanuit de omgeving (bijvoorbeeld door een volwassene, leeftijdsgenoten, pedagogisch professionals etc.) om deze "ontwikkelingsreis" te maken. Opvoeden is een menselijke

interactie tussen kind en opvoeder waaraan beiden een aandeel hebben en wat zij samen vormgeven. De interactie tussen kind en opvoeders wordt ook beïnvloed door de cultuur en de samenleving. Hierdoor wordt bepaald welke regels, normen, waarden en begrippen worden overgedragen op het kind.

4.2 Opvoeding in het kinderdagverblijf

De ouders zijn de eerstverantwoordelijken in de opvoeding van hun kind. Een kind dat de opvang bezoekt, maakt deel uit van verschillende opvoedingssituaties. De taak die een kinderdagverblijf heeft ten aanzien van de opvoeding is als partners te werken aan de opvoeding. De kinderopvang heeft wel een eigen verantwoordelijkheid voor een stukje opvoeding van het kind binnen de groepsopvang. De ouders blijven echter eindverantwoordelijk voor de totale opvoeding. Voor de kinderen is de situatie in een kinderdagverblijf een andersoortige ervaring dan de thuissituatie: er zijn meer kinderen, een op het kindgerichte omgeving, meer mogelijkheden wat betreft spel(materiaal) en de pedagogisch professionals die naast de ouders betrokken worden bij de opvoeding van het kind.

Continuïteit in de opvang en een voor het kind herkenbare en evenwichtige groepsstructuur zijn van belang. Een goede afstemming van de verschillende opvoedingssituaties is belangrijk, zowel voor het kind als de betrokken opvoeders. Deze afstemming zal in goed overleg met de ouders en door het regelmatig uitwisselen van ervaringen moeten plaatsvinden.

4.3 Opvoedingsdoelen in het kinderdagverblijf

De Zeebaboe ziet het als haar taak om een opvoedingssituatie te creëren, waarin ieder kind zich maximaal kan ontwikkelen en ontplooien. Wij willen dit bereiken door een opvoedingsklimaat te scheppen waarin goede verzorging wordt geboden. Hierbij krijgen veiligheid, hygiëne en een warme persoonlijke begeleiding van de kinderen veel aandacht.

Hierbij zijn de pedagogische basisdoelen:

1. Het bieden van een gevoel van emotionele veiligheid (heeft het kind het naar zijn zin?).
2. Het stimuleren van de ontwikkeling van persoonlijke competenties (heeft het kind iets geleerd wat zinvol voor hem is?).
3. Het stimuleren van de ontwikkeling van sociale competenties (heeft het kind met andere kinderen gespeeld?).
4. Kinderen de gelegenheid bieden om zich de normen en waarden, de cultuur van een samenleving eigen te maken (heeft het kind geleerd om op een sociale en respectvolle wijze met anderen om te gaan?).

4.4 Kernwaarden in de kinderopvang

Ontwikkelingsgericht opvoeden

Er zijn bij De Zeebaboe drie pedagogische kernwaarden: welkom, veilig en ontwikkeling.

Deze waarden zijn voor elke organisatie belangrijk. Daar komen vaak nog aanvullende pedagogische waarden bij waar elke organisatie een eigen keuze in maakt.

Wij willen uw kind in nauwe verbondenheid met u opvoeden op een manier die past bij deze tijd en die uw kind de vaardigheden leert voor de hedendaagse samenleving. Opvoeden in de 21ste eeuw is anders dan opvoeden in de vorige eeuw. Het vertrekpunt van de huidige kinderopvang is een ruimte om te spelen en te ontwikkelen. Wij hebben het ontwikkelingsgericht opvoeden vertaald naar vijf pedagogische kernwaarden:

De pedagogische kernwaarden die hierbij horen zijn:

Plezier

Spelen staat binnen De Zeebaboe centraal. Spel vraagt creativiteit en zorgt voor plezier: het plezier van het onderzoeken en ontdekken van nieuwe dingen, het je eigen maken van nieuwe vaardigheden, het plezier wanneer iets voor de eerste keer lukt. Spelen met leeftijdgenootjes in de groep en samen plezier beleven legt een essentiële basis voor later. Plezier, dat is de kracht.

Samen

In een groep leer je samen spelen, delen en dat er grenzen zijn. Samen spelen vraagt om samenwerken, communiceren en rekening houden met elkaar. De verschillende achtergronden van kinderen in de groep maakt kinderopvang tot een rijke en waardevolle omgeving waar veel te ontdekken valt. Kinderen reageren al vroeg op de (re)acties van andere kinderen. Een kind is al jong gevoelig voor wat werkt en wat niet. Als een kind met anderen wil spelen, moet het een goed moment vinden om 'in te voegen', een vaardigheid die je hele leven terugkomt. Kinderen leren van en met elkaar. Iedereen is welkom, iedereen doet mee. We bereiden kinderen voor op deelname aan de samenleving, we stimuleren zelfstandigheid en verantwoordelijkheidsgevoel. Samen, dat is de kracht.

Groei

AlleS wat aandacht krijgt groeit. Kinderen die zich veilig en prettig voelen, groeien in alle opzichten. Lichamelijk, maar vooral de hersenen maken een enorme groei door. Een kind dat zich sterk voelt kan op ontdekkingstocht gaan en nieuwe ervaringen opdoen. Wij geven kinderen de ruimte om hun talenten te ontdekken en uit te diepen. We stimuleren kinderen om te bewegen, buiten te zijn, actief te zijn en samen te spelen. Wij stimuleren het zelf ontdekken en zoeken naar creatieve oplossingen. We bieden uitdagende activiteiten, die voor het kind betekenisvol, leuk en leerzaam zijn. Wij hebben aandacht voor de groei van ieder kind. Groei, dat is de kracht.

Uniek

Ieder kind is uniek. We hebben oog voor verschillen en zien daarin de kansen en uitdagingen. Wij zien en waarderen verschillen tussen kinderen: jongens en meisjes, lichamelijke verschillen, verschil in ontwikkeling, verschil in interesse.

We helpen kinderen te ontdekken wie ze zijn en waar hun talenten liggen. We laten kinderen ervaren dat ze er mogen zijn omdat we weten dat wanneer kinderen zichzelf accepteren, hun talenten tot ontplooiing kunnen komen. Elk in hun eigen tempo en op hun eigen manier. Wij stimuleren kinderen om zich verantwoordelijk te voelen voor zichzelf. Ieder mag op eigen wijze de toekomst tegemoet. Uniek, dat is de kracht.

Veilig

De Zeebaboe is een veilige plek voor kinderen, zowel fysiek als emotioneel. Wij bieden de warmte en geborgenheid die nodig is om zelfvertrouwen te krijgen, want pas wanneer kinderen zich veilig voelen komen ze tot spel en ontwikkeling. Kinderen hoeven bij ons niet bang te zijn om fouten te maken. Fouten maken mag, daar leer je van. Wij bieden een veilige omgeving om ook dingen te leren die je niet meteen kunt. Bij ontwikkelen hoort soms ook vallen en opnieuw proberen. Een kind durft alleen te vallen als het weet dat het opgevangen wordt. Wij vangen kinderen op! Veilig, dat is de kracht.

5. Het bieden van een gevoel van emotionele veiligheid

Kinderen moeten het zichtbaar naar hun zin hebben. Ze moeten lekker kunnen spelen in een veilige en vertrouwde omgeving. Deze randvoorwaarden worden grotendeels bepaald door de pedagogisch

professional, de ruimte waarin ze zich bevinden en het contact met andere kinderen. Als een kind zich onveilig voelt, zal het zich niet gemakkelijk openstellen voor het aanleren van nieuwe vaardigheden.

De Zeebaboe biedt door zijn kleinschaligheid op diverse manieren kinderen een gevoel van emotionele veiligheid en de ruimte voor hechting. Omdat we maar vier groepen hebben, waarvan twee groepen StapYes en een relatief klein en vast team, kunnen kinderen zich hechten aan de pedagogisch professionals, zie ook het kopje “vaste gezichten, op pagina 18” verderop in het beleidsplan.

Pedagogisch professionals knuffelen veel met de kinderen en laten hun voelen dat ze welkom zijn. Door het werken met horizontale groepen kunnen kinderen gericht aandacht krijgen die past bij hun ontwikkelingsniveau. Door het bieden van een vaste structuur en dagritme gedurende de dag, weten de kinderen waar ze aan toe zijn en zorgt dit voor rust en een veilig gevoel.

Gevoel van eigenwaarde:

De Zeebaboe wil kinderen een gevoel van eigenwaarde meegeven door hen met respect te behandelen. Iedereen wordt even serieus genomen en er wordt niet “over iemand heen gepraat”, maar met hen. De Zeebaboe is blij dat de kinderen er zijn en dat laten de pedagogisch professionals ook zien, bijvoorbeeld door bij binnenkomst een gesprekje aan te gaan met de kinderen over hoe het met hen gaat en hoe hun dag is geweest. De pedagogisch professionals blijven hen continue stimuleren en activeren en geven regelmatig complimentjes. Gewenst gedrag is gemakkelijker aan te leren als kinderen zien dat andere kinderen daarvoor complimentjes krijgen.

Eigenheid van het kind:

Elk kind heeft ruimte nodig, ongeacht leeftijd, aard, karakter, ontwikkeling en uiterlijk. De Zeebaboe heeft ruime, uitnodigende en met zorg ingerichte groepen, een grote buitenspeelplaats, een gymzaal en een patio; volgens de wettelijk gestelde eisen rondom het aantal m² per kind. In deze ruimtes moeten de kinderen vooral het gevoel krijgen dat zij zichzelf mogen zijn. Door geborgenheid en een vertrouwde omgeving te bieden, stimuleren wij de eigenheid van elk kind.

Zelfbeeld:

Als pedagogisch professionals kinderen complimentjes geven bij lief en aardig gedrag en bij de dingen die zij al kunnen, bevordert dit een positief zelfbeeld. Ook geven de pedagogisch professionals opbouwende kritiek. Negatief gedrag wordt zoveel mogelijk genegeerd, tenzij het gevaar oplevert voor het kind of de omgeving. Door niet in te grijpen als het niet echt nodig is, leren kinderen wat de gevolgen zijn van hun gedrag en leren zij de verantwoordelijkheid te nemen voor deze gevolgen.

Zelfvertrouwen:

Kleine opdrachten passend bij het ontwikkelingsniveau van een kind vergroten het zelfvertrouwen. Dat gebeurt ook door kinderen te laten ervaren wat zij al kunnen, complimenten te geven als zij iets goed doen, of ze waar nodig te helpen. Het is belangrijk dat een kind gemotiveerd wordt om steeds opnieuw te proberen het zelf te doen.

Omgaan met emoties:

De pedagogisch professionals stimuleren de kinderen om te gaan met hun eigen emoties en die van anderen. Dit doen zij door ruimte te geven voor die emoties; een kind mag boos, verdrietig of uitgelaten zijn en hier mag ook over worden gepraat. De emoties worden serieus genomen. Het is heel belangrijk dat de emoties worden benoemd en dat de emotie erkend wordt en normaal is.

6. Overdracht van normen en waarden

Er zijn veel (ongeschreven) regels in de maatschappij, zo ook op onze groepen. Je mag niet slaan, spugen, een ander pijn doen, je moet leren delen en samen spelen, je moet op je beurt wachten, eerlijk zijn, je inleven in een ander en zo verder. Door uitdagend spel aan te bieden, kunnen deze

regels meegegeven en toegepast worden. Spelenderwijs leren kinderen normen en waarden van de groep.

De groepen laten kinderen kennismaken met grenzen, normen en waarden en met de gebruiken en omgangsvormen in de samenleving. Het is heel belangrijk om duidelijk en geduldig uit te leggen waarom iets niet mag en hoe het dan wel moet. Een kind moet ook fouten mogen maken, dan komt het tenminste tot een eigen waardeoordeel.

Het overbrengen en eigen maken van waarden vindt plaats tijdens de normale dagelijkse dingen. De pedagogisch professionals hebben hierin een voorbeeldfunctie, zij leren de kinderen hoe zij om moeten gaan met andere kinderen, ouders en elkaar. Zo krijgen de kinderen bijv. taakjes om uit te voeren en leren ze dat ze moeten opruimen na het spelen. Het doel van het samen opruimen is de ruimte overzichtelijk te houden en het spelen niet over te laten gaan in chaotisch gedrag. Natuurlijk maken we van opruimen geen drama en gaan we er flexibel mee om.

De kinderen kunnen ervaren dat de waarden en normen op de groep anders kunnen zijn dan thuis. Het verschil in waarden en normen kan nog groter zijn bij kinderen uit andere culturen en godsdiensten. Zij leren dat er verschillen bestaan en dat een dergelijk verschil geen belemmering vormt voor een goed contact tussen ouders en pedagogisch professionals. Zo leren zij dat ze het niet altijd eens hoeven zijn met andere waarden en normen, maar dat ze er wel respect voor kunnen hebben. Bij gedrag wat niet genegeerd kan en mag worden, zoals plagen, pesten, buitensluiten of elkaar pijn doen, grijpen de pedagogisch professionals in. Geduldig en vriendelijk, maar wel duidelijk, leggen zij uit waarom iets niet mag. Bij herhaling of extreem gedrag zetten zij het kind even apart en leggen uit waarom bepaald vertoond gedrag niet mag. Dit gedrag komt ergens vandaan, aan de professionals de taak om erachter te komen waarom een kind bepaald gedrag laat zien. Dit plekje is een plekje in de groep, zodat de pedagogisch professional het kind kan blijven zien. De pedagogisch professional die het kind apart heeft gezet, spreekt het kind na een paar minuten weer aan. Wanneer het kind rustig is kan het weer meedoen. Hierbij is het belangrijk duidelijk te maken dat alleen het vertoonde gedrag niet goed is en niet het kind afgewezen wordt. Uiteraard worden de ouders geïnformeerd over het gedrag van hun kind. Het kind leert een sociale houding aan die overeenkomt met leeftijd en ontwikkelingsniveau. Naarmate het kind ouder wordt, leren zij steeds meer rekening houden met elkaar en elkaars eigendommen, leren zij elkaar te respecteren, voorzichtig en zorgvuldig om te gaan met speelgoed en mee te helpen met opruimen.

7. Stamgroepen

Een stamgroep is de groep waar het kind staat ingeschreven bij ons kinderdagverblijf. Alle kinderen krijgen een vaste groep met vaste pedagogisch professionals. Hierdoor kunnen zowel de kinderen als de pedagogisch professionals aan elkaar hechten, wat erg belangrijk is voor de sociale- en emotionele ontwikkeling van het kind.

De pedagogisch professional van de stamgroep is verantwoordelijk voor het bijhouden, volgen en stimuleren van de ontwikkeling van de kinderen in hun groep. Hiervoor gebruiken we een observatiemethode waarin dagelijks gekeken wordt naar de verschillende competenties van ieder kind. De pedagogisch professionals zorgen ervoor dat ouders en eventuele collega's een goede (warme) overdracht krijgen. Bij de taken van de pedagogisch professionals horen naast spelletjes doen, activiteiten organiseren en uitvoeren ook de verzorgende taken, zoals eten geven, verschonen, naar bed brengen. De mentor of de pedagogisch professional is het aanspreekpunt voor de ouders van het kind. Een stamgroep heeft als kenmerk dat een kind er (vrijwel) de hele dag verblijft en er door de week heen altijd dezelfde pedagogisch professionals en kinderen aanwezig zijn.

De Zeebaboe heeft verschillende stamgroepen.

Baby-dreumesgroep De Zeesterren (dagopvang)

Peutergroep De Zonnestralen (dagopvang)

Peutergroep De Zeepaarden

Peutergroep De Zeeschelpen

Peutergroep De Octopussen (peuters met een vermoedelijke ontwikkelingsvoorsprong, wo- en vrijdag)

Peutergroep De Zeehonden (ma-, di- en donderdag)

In deze groepen worden in totaal maximaal 87 kinderen per dag opgevangen; op de baby/dreumesgroep 13 kinderen per groep en op de peutergroepen 16 kinderen per groep. Op iedere groep werken minimaal een/twee of meer pedagogisch professionals volgens de norm beroepskracht-kind ratio (BKR).

Bij plaatsing wordt vastgelegd in welke stamgroep het kind geplaatst wordt en welke pedagogisch professionals in principe welke dag bij welke groep horen (uitzondering op het structurele rooster zijn verlof, vakantie of ziekte). Bij bepaalde activiteiten zoals buitenspelen, gezamenlijke vieringen, spelen in de speel(gym)zaal en wandelen kunnen kinderen hun stamgroep verlaten. Wel blijft het toegestane aantal kinderen per pedagogisch professional van kracht. Ouders kunnen losse incidentele dagen aanvragen/ruilen via een ouderapp, de ouder vinkt hierbij zelf de groep aan.

Wanneer een kind van de ene naar de andere stamgroep overgaat, wordt dit besproken met de desbetreffende ouders/verzorgers. Doorstromen naar de volgende stamgroep is in principe leeftijdsgebonden en eventueel rekening houdend met de schoolkeuze (Inova, Jozefschool, elders). Er wordt hierbij ook gekeken naar de ontwikkeling, welbevinden en betrokkenheid van het kind. Voor de overstap gaat het kind meestal eerst wennen in de nieuwe groep. Is de overstap een feit dan krijgen de ouders hiervan een bevestiging volgens contract en indien gewenst een warme overdracht; gesprek met ouder, professional oude groep en professional nieuwe groep.

7.1 De 3-uurs regeling

De drie-uursregeling (per 1-7-2023)

Algemeen:

Het ministerie van SZW heeft een flyer gemaakt over de veranderingen van de drie- uursregeling. Kwaliteitseisen (drie-uursregeling en vastengezichten criterium) per 1 juli 2023 aangepast.

A. Een houder moet in zijn pedagogisch beleidsplan per kindercentrum de volgende aanpassingen maken:

1. Hoeveel beroepskrachten, afhankelijk van de BKR, per groep ingezet worden en wat daarbij de gangbare personeelsdiensten en de reguliere pauzetijden zijn (let op: dit geldt ook voor houders die geen gebruik maken van de drie-uursregeling);
2. In welke situaties wordt afgeweken van de BKR;
3. Welke pedagogische afwegingen daarbij gelden;

4. Hoe aandacht wordt besteed aan de behoeften van het kind als er minder beroepskrachten worden ingezet.

B. Tevens moeten alle ouders een overzicht van de ingezette beroepskrachten en presentielijsten van kinderen (inclusief een indicatie van de aankomst- en vertrektijd van de kinderen) opstellen en bijhouden. Dit geldt ook voor ouders die geen gebruik maken van de drie-uursregeling.

Kinderdagverblijf De Zeebaboe

Aantal groepen: 6x

Groep A: De Zeesterren; babygroep; horizontaal 0 tot 2 jaar; maximaal 13 kinderen.

Groep B; De Zonnestrallen peutergroep; 1,5 tot 4 jaar; maximaal 16 kinderen.

Groep C; StapYes De Zeepaarden peutergroep 1,5 tot 4 jaar; maximaal 16 kinderen.

Groep D; StapYes De Zeeschelpen peutergroep 1,5 tot 4 jaar; maximaal 16 kinderen.

Groep E: StapYes De Octopussen, peutergroep 2-4 jaar; maximaal 16 kinderen.

Groep F: StapYes De Zeehonden, peutergroep 2-4 jaar, maximaal 16 kinderen.

Groep A:

2-4 beroepskrachten; pm1 van 7.00 tot 17.00 uur; pauzetijd van 1 uur tussen 12.30 en 15.00 uur; pm2 van 8.00 tot 18.00 uur; pauzetijd van 1 uur tussen 12.30 en 15.00 uur. Pm3 van 08.30-17.30 pauzetijd van 1 uur tussen 13.00-15.00 uur. Pm4 van 09.00-16.00 pauzetijd van 30 minuten/1 uur tussen 13.00-15.00 uur.

Indien het aantal kinderen minder is dan het maximale aantal en volstaan kan worden met 2 beroepskrachten is de inzet: 2 beroepskrachten; pm1 van 07.00-17.00 uur; pauzetijd van 1 uur tussen 12.30-15.00 uur. Pm2 van 8.00 tot 18.00 uur; pauzetijd van 1 uur tussen 12.30 en 15.00 uur.

Groep B:

2 beroepskrachten; pm1 van 7 tot 17.00 uur; pauzetijd van 1 uur tussen 12.30 en 15.00 uur; pm2 van 8.00 tot 18.00 uur; pauzetijd van 1 uur tussen 12.30 en 15.00 uur. Peuters met VE alleen tijdens 40 schoolweken van 8.30-12.30 uur. In de 12 vakantieweken alleen reguliere opvang mogelijk, geen VE.

Groep C:

2 beroepskrachten; pm1 van 7 tot 17.00 uur; pauzetijd van 1 uur tussen 12.30 en 15.00 uur; pm2 van 08.00-18.00 uur; pauzetijd van 1 uur tussen 12.30-15.00 uur. Peuters met VE alleen tijdens 40 schoolweken van 8.30-12.30 uur. In de 12 vakantieweken alleen reguliere opvang mogelijk, geen VE.

Indien het aantal kinderen minder is dan het maximale aantal en volstaan kan worden met 1 beroepskrachten is de inzet: 1 beroepskracht; van 7.00 tot 17.00 uur; pauzetijd van 1 uur tussen 12.30 en 15.00 uur en/of 1 pm'r van 08.15 tot 12.45 uur.

Groep D:

2 beroepskrachten; pm1 van 7.00 tot 17.00 uur; pauzetijd van 1 uur tussen 12.30 en 15.00 uur; pm2 van 8.30 tot 18.00 uur; pauzetijd van 1 uur tussen 12.30 en 15.00 uur. Peuters met VE alleen tijdens 40 schoolweken van 8.30-12.30 uur. In de 12 vakantieweken alleen reguliere opvang mogelijk, geen VE.

Groep E&F:

1 pm'r per 8 kinderen van 08.30-12.30 uur alleen tijdens schoolweken. 2^e pm'r eventueel van 08.30-12.30 uur. Octopussen reguliere opvang. Peuters met VE alleen tijdens 40 schoolweken van 8.30-12.30 uur. In de 12 vakantieweken alleen reguliere opvang mogelijk, geen VE.

De tijden waarop met pauze wordt gegaan kunnen, bijvoorbeeld als de situatie op de groep daarom vraagt, afwijken van de boven vermelde pauzetijden. De totale pauzeduur is bij 2 pm'rs nooit meer dan 2 uur per dag (1 uur per pm'r).

Op locatie De Zeebaboe wordt afweken van de BKR tijdens de pauzetijden en aan de randen van de dag (het begin en eind van de dag). Deze afwijking is nooit meer dan in totaal 3 uur per dag. Tijdens de pauzetijden slapen de meeste kinderen waardoor minder toezicht noodzakelijk is. Aan het begin en eind van de dag worden geen activiteiten of rustige aangeboden en worden de kinderen uitgenodigd te spelen in de verschillende speelhoeken van het lokaal. Hierdoor kan tijdens het afwijken van de BKR volstaan worden met minimaal de helft van de benodigde beroepskrachten volgens de BKR.

Er zijn geen tijdvakken meer waarbinnen afwijken van de beroepskracht-kind ratio wel of niet is toegestaan. De Zeebaboe bepaalt deze tijdstippen zelf. De houder kan namelijk zelf bepalen op welke tijdstippen verantwoord kan worden afgeweken van de beroepskracht-kind ratio op basis van het dagritme op het kindercentrum of in de afzonderlijke groepen.

Het kan incidenteel voorkomen dat 's ochtends (07.00-08.00 uur) de kinderen in één groep worden opgevangen. Wanneer twee of meer pedagogisch professionals aanwezig zijn kunnen de kinderen alsnog naar hun eigen stamgroep. Vanaf 17.00 uur kunnen de dan nog aanwezige kinderen eventueel weer bij elkaar komen in een groep wanneer de beroepskracht-kind ratio dit toelaat. Er zijn op de hooflocatie altijd twee pedagogisch professionals bij openen (1 per groep); 07 uur en bij sluiting; 18.00 uur. Bij StapYes! De Zeeschelpen opent/sluit de professional samen met de professional van de BSO in het naastgelegen lokaal.

Hieronder is schematisch, als voorbeeld, weergegeven welke tijdstippen en op welke dagen De Zeebaboe kan afwijken van het BKR, zie ook de bijlage voor meer informatie.

Dagen	Maandag	Dinsdag	Woensdag	Donderdag	Vrijdag
Dagranden en pauzes	07:30-08:00	07:30-08:00	07:30-08:00	07:30-08:00	07:30-08:00
	12:30-14:30	12:30-14:30	12:30-14:30	12:30-14:30	12:30-14:30
	17:00 -17:30	17:00 -17:30	17:00 -17:30	17:00 -17:30	17:00 -17:30

Toelichting overzicht beroepskrachten en presentielijsten:

Voor het overzicht van de ingezette beroepskrachten kan het reguliere rooster van de locatie per groep worden gebruikt. De ingezette beroepskrachten moeten bij naam worden benoemd. Dit rooster komt overeen met de gangbare personeelsdiensten uit het pedagogisch plan.

Op de presentielijst van de kinderen moet per dag worden bijgehouden wanneer de kinderen aankomen en vertrekken. Op de lijst moeten de kinderen bij naam worden benoemd onder vermelding van hun leeftijd of geboortedatum. Wij houden iedere dag van ieder kind de aankomsttijd en vertrektijd bij.

8. Mentor

Wat betekent de mentor in de kinderopvang?

Per 1 januari 2018 hebben alle kinderen in de kinderopvang een eigen mentor. Beroepskrachten hebben hiermee een nieuwe rol. Dit is het gevolg van de inwerkingtreding van de Wet Innovatie en Kwaliteit (IKK) in de kinderopvang. Invulling geven aan het mentorschap is veel meer dan een kind toewijzen aan een beroepskracht omwille van één vast gezicht per kind voor het signaleren van problemen en gesprekken voeren met opvoeders en instanties. Dit is zeker van belang, maar het mentor zijn van een kind kan op zo'n manier worden vormgegeven dat het bijdraagt aan de

emotionele veiligheid en aan de ontwikkeling van kinderen en pedagogisch professionals. Mentoring is niet iets nieuws bij De Zeebaboe, het wordt al jaren in praktijk uitgeoefend, echter nu met meer bewustzijn. Door expliciete benaming en focus geeft het verdieping en verbreding aan het functioneren van beroepskrachten.

Mentoring:

Mentoring is een één-op-één interactief proces waarbij de mentor het leren van de mentee (in dit geval een kind) begeleidt en ze zich samen op de persoonlijke ontwikkeling richten. Mentoren zetten hun kennis, bekwaamheid en (levens)ervaring in om kinderen te helpen hun ontwikkelingsdoelen te bereiken (vrij vertaald naar Cohen en Galbraith, 1995).

Hechte band:

Het is voor pedagogisch professionals onmogelijk om met ieder kind in de groepen een even hechte band op te bouwen. Door de 'eigen' mentorkinderen is er meer ruimte voor de pedagogisch professional om een paar kinderen echt goed te leren kennen. Hierdoor kunnen ze beter inspringen op de behoeften van deze kinderen en zo ook zullen de kinderen eerder contact zoeken met hun mentor. Door een goede vertrouwensrelatie op te bouwen, zullen kinderen zich emotioneel veilig voelen op de kinderopvang.

Ontwikkelingsproblemen:

Een mentor signaleert (potentiële) ontwikkelingsproblemen: op deze manier kan er door beroepskrachten en/of andere professionals van binnen of buiten de kinderopvangorganisatie vroegtijdig en adequaat passende (extra) ondersteuning worden geboden.

Concrete doelen:

De beroepskrachten bij De Zeebaboe beseffen welke doelen worden nagestreefd met het mentorschap. Deze doelen worden in teamverband bedacht en uitgewerkt in een interactieve sessie. Bijvoorbeeld: 'Kinderen helpen om een positief zelfbeeld over zichzelf te ontwikkelen' en 'Kinderen helpen om vriendschappen aan te gaan met andere kinderen'. De pedagogisch professionals stellen ook voor zichzelf doelen op om hun eigen professionaliteit binnen het mentorschap te ontwikkelen.

Training:

Goed mentorschap stelt hoge eisen aan de beroepskracht. Het vraagt onder meer om empathisch vermogen, het inschatten van sociale situaties en het inspelen op ondersteuningsvragen van kinderen. Niet iedere beroepskracht heeft al deze vaardigheden van zichzelf in huis en zal idealiter hierin getraind worden of zich verder willen ontwikkelen. De Zeebaboe zorgt voor training, begeleiding en ondersteuning van de mentoren.

9. Vaste gezichten

Vanaf 1 januari 2018 moeten kinderen tot 1 jaar maximaal twee vaste gezichten toegewezen krijgen. Van die vaste gezichten, moet er in ieder geval altijd één vast gezicht aanwezig zijn voor het kind. Als een baby op een grote groep zit waar meer beroepskrachten op de groep staan, mag een kind drie vaste gezichten toegewezen krijgen. Kinderen vanaf 1 jaar krijgen drie, en in grotere groepen vier beroepskrachten toegewezen van wie er altijd één aanwezig moet zijn.

Vanaf 1 juli 2023 mogen wij tijdelijk een andere beroepskracht inzetten dan een vast gezicht. Dit mag als een vast gezicht ziek is, verlof heeft of op vakantie is. In die situaties mag de houder een andere beroepskracht inzetten, in plaats van het vaste gezicht. De houder moet dan wel aan een aantal voorwaarden voldoen:

- afwijken is alleen toegestaan in situaties waarbij volgens het vaste gezichtencriterium maximaal twee of drie vaste gezichten worden toegewezen, dus niet in situaties waarbij er vier vaste gezichten toegewezen mogen worden;
- er is geen ander vast gezicht beschikbaar dat ter vervanging van het afwezige vaste gezicht kan worden ingezet;
- het vaste gezicht dat uitvalt door ziekte, vakantie of verlof mag niet langer dan vier aaneengesloten weken afwezig zijn;
- de houder heeft in het pedagogisch beleidsplan opgeschreven hoe, bij het inzetten van een andere beroepskracht, de emotionele veiligheid en stabiliteit van het kind wordt geborgd.

Bij De Zeebaboe werken vaste pedagogisch professionals via een vast rooster. Hierdoor heeft ieder kind op dezelfde dag gedurende de week een vast gezicht. Tevens heeft De Zeebaboe een vaste flexkracht. Wanneer het door calamiteiten of overmacht (ziekte, verlof, vakantie o.i.d.) onverhoopt niet lukt om aan het criterium te voldoen wordt er binnen het team voor vervanging gezorgd. Zo kan naast de vaste pm'er ook de flex kracht ingezet worden en kunnen de professionals eventueel van groep of dag* wisselen, zodat de kinderen toch een vast gezicht op de groep zien, omdat zij de kinderen goed kent. In uiterste noodzaak zullen de collega's in opleiding vanuit een BBL-opleiding op de groep worden ingeroosterd, wanneer er niemand uit de poule beschikbaar is. Ons uitgangspunt is dat de opvang van de kinderen doorgang kan vinden, maar altijd onder toezicht van een gekwalificeerd professional. Bij het moeten sluiten van een groep wanneer er door onvoorziene incidentele omstandigheden te weinig professionals ingezet kunnen worden, wordt de oudercommissie ingelicht.

*Artikel 4.2.4 van de cao vermeldt: naast de vastgestelde roosterdagen, mag de werkgever de medewerker extra inroosteren op de extra roosterdag.

10. Extra (vaste) dagdelen opvang

Soms is er behoefte aan extra (vaste) dagdelen opvang voor uw kind. Dat is mogelijk. Dit heeft echter wel gevolgen voor de bezetting op de stamgroep. De beroepskracht kind ratio (<http://1ratio.nl/bkr/#/>) zal ten alle tijden kloppend moeten blijven. Indien er geen plaats is op de stamgroep, wordt er in overleg met de ouder gekeken of er plaats is op de andere groep of op een ander(e) dag(deel). Voorkeur voor de stamgroep blijft, zodra er plaats is, gaat het kind naar de stamgroep. Met de ouder wordt de duur en het extra aantal dagdelen besproken en (digitaal) vastgelegd. Incidentele dagopvang kan via de ouderapp KOV worden aangevraagd. Er wordt dan gekeken of er plaats is op de groep en of er voldoende professionals aanwezig zijn (BKR). Ouder ontvangt digitaal hiervan een bevestiging.

11. Signaleren van bijzonderheden van het kind door observatie

11.1 Observeren

Zoals eerder vermeld in ons Pedagogisch Beleidsplan zijn de pedagogisch professionals; mentoren van de stamgroepen verantwoordelijk voor het bijhouden, volgen en stimuleren van de ontwikkeling van de kinderen in hun groep. Hiervoor wordt de observatiemethode KindIn en ons VE-programma gebruikt. Ieder kind ontvangt een eigen observatielijst.

Voor de overdracht naar de basisschool volgt een laatste observatie en een exitgesprek met de ouder(s). Indien de ouder bezwaar heeft tegen de overdracht, wordt het document niet opgestuurd naar de basisschool. De school ontvangt wel een korte notitie waarin staat dat de ouder geen toestemming heeft gegeven voor de overdracht.

Wanneer bij een observatie blijkt dat er bepaalde dingen opvallen in het gedrag of de ontwikkeling van een kind, wordt dit eerst in het team besproken en gekeken of dit ook de anderen opvalt. Ook de directie is bij dit overleg betrokken. Hierna bespreken we de observatie met de ouders en wordt zo nodig geadviseerd contact op te nemen met bijv. het consultatiebureau (CJG), logopedie of fysiotherapeut. Na iedere observatie krijgen ouders de gelegenheid deze in te zien en bieden we de mogelijkheid voor een persoonlijk gesprek. Wanneer er tussen de observaties door bijzonderheden zijn bij een kind, wordt dit gelijk gemeld en wordt dezelfde werkwijze gevolgd zoals hierboven vermeld.

Ons compleet kindvolgsysteem (0-4 jaar) bestaat uit vier verschillende observatielijsten:

- de sociaal emotionele ontwikkeling;
- de motorische ontwikkeling;
- de spraak/taal ontwikkeling;
- de rekenontwikkeling vanaf 2 jaar.

Daarnaast richten onze observaties zich ook bijvoorbeeld op mijlpalen in de ontwikkeling van de kinderen op de gebieden:

- sensomotorische ontwikkeling (ontwikkeling van de zintuiglijke waarneming en de beweging);
- ruimtelijke oriëntatie (o.a. nodig voor de ontwikkeling van de motoriek, maar ook voorbereidend voor latere rekenvaardigheden);
- spelontwikkeling;
- muziek.

Pedagogisch professionals die voor het eerst starten met genoemde methodes vullen deze eerst in met een ervaren pedagogisch professional.

Ieder kind ontwikkelt zich anders en soms kan door het maken van een handelingsplan eerst binnen het team gekeken worden of er stapjes vooruit worden gemaakt. Een eventuele doorverwijzing gebeurt pas na teamoverleg en overleg met de directie.

Wij hebben sinds een aantal jaren een muziekdocent op de groep, zij komt 1 of 2x per week op de groep om muziek te maken en te dansen met kinderen. Via de SKVR doen wij vanaf 2022 mee aan een pilot en is een muziektherapeut en muziekdocent welke tevens pedagogisch professional is aanwezig op de groepen. "Muziek in de Voorschool" mogelijk gemaakt door Gemeente Rotterdam. Dankzij het Nationaal Programma Onderwijs loopt dit tot 2026. Door muziek wordt de taalontwikkeling gestimuleerd. De expertise van de kunstprofessionals en VE-medewerkers worden hiermee met elkaar verbonden. Wij hebben dit ook doorgevoerd op de baby-dreumesgroep, want de taalontwikkeling start vroeg.

11.2 Plannen

Observeren en plannen horen bij elkaar. Door te observeren stellen pedagogisch professionals vast in hoeverre ze hun pedagogische doelen halen en voldoen aan kwaliteitsnormen met betrekking tot welbevinden en het bieden van leerervaringen.

Voor een planning die goed is afgestemd op de eigen groep kinderen en hun behoeften, is een soepele organisatie nodig. Pedagogisch professionals bespreken per dag en voor de wat langere termijn, wat ze de kinderen willen bieden en stemmen daar hun werkzaamheden op af. Door concreet te bespreken hoe de dag in principe gaat verlopen, voorkomen de professionals dat ze worden overvallen door praktische problemen en onvoldoende aandacht kunnen besteden aan het inspelen op de ontwikkelingsbehoeften van de kinderen.

Geplande activiteiten komen pas tot leven als pedagogisch professionals ook inspelen op het moment. Je kunt van alles mooi bedacht hebben, maar als het niet werkt, moet iets anders bedacht worden. Spontaniteit ontstaat door goed observeren en daar direct op reageren.

12. Beroepskracht-kind ratio (BKR)

BKR ratio staat voor beroepskracht- kind ratio, ofwel de wettelijke normen die gesteld worden aan de personele inzet in verhouding tot het aantal opgevangen kinderen.

De beroepskracht-kind ratio is vastgelegd in de Regeling kwaliteit kinderopvang en peuterspeelzalen 2012 en regelt de maximale groepsgrootte in de kinderopvang in relatie tot het aantal aanwezige gediplomeerde pedagogisch professionals. De BKR hangt af van de leeftijdsopbouw in de groep. Onder gediplomeerde pedagogische professionals wordt bedoeld een medewerker met minimaal een afgeronde opleiding Sociaal Pedagogisch Werker 3 of een gelijkwaardige opleiding.

De GGD geeft duidelijke richtlijnen voor de beroepskracht-kind ratio, welke conform de wettelijke gestelde normen is.

Voldoende pedagogisch professionals, niet te grote groepen, een vaste kern van kinderen in de stamgroep en vertrouwde pedagogisch professionals: dit zijn de belangrijkste kwaliteitseisen die aan de groepssamenstelling gesteld kunnen worden.

De interacties tussen pedagogisch professionals en de kinderen komen beter tot hun recht als er niet te veel kinderen per pedagogisch professional zijn. Daarnaast is het belangrijk dat de groep als geheel niet te groot is, omdat een te grote groep de kans op overprikkeling vergroot.

De groepsgrootte wordt bepaald door het aantal pedagogische professionals en de oppervlakte van de groepsruimte en de buitenspeelruimte.

Bij De Zeebaboe hebben we zes groepen: in de dagopvang een baby/dreumesgroep met kinderen van 0-2 jaar en een peutergroep dagopvang met kinderen van 1,5 - 4 jaar. Peuter(dag)groep StapYes 1,5 - 4 jaar en andere peuter(dag)groepen VE van 2 - 4 jaar. De Octopussen is gestart voor peuters met een vermoedelijke ontwikkelingsvoorsprong i.s.m. Stichting IQ+ en Cleverbee.

Incidenteel kan er afgeweken worden van het BKR;

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/kinderopvang/kwaliteitseisen-kinderopvang-en-peuterspeelzalen>

13. Pedagogisch professionals, -coach, vrijwilligers en stagiaires

Bij De Zeebaboe werken 16 gediplomeerde pedagogisch professionals, pedagogisch coaches en een beleidsmedewerker;

Pedagogisch professional: Een pedagogisch professional is iemand die zich bezighoudt met het begeleiden, verzorgen en bijstaan van kinderen. Pedagogisch professionals staan naast de kinderen en om hen heen. Zij luisteren actief naar wat de kinderen bezighoudt en beweegt. Het opvoeden van de kinderen is een verantwoordelijke taak. De manier waarop er in het primaire proces wordt gewerkt, bepaalt voor een belangrijk deel de kwaliteit van de opvang.

De pedagogisch professionals van De Zeebaboe:

- geven het goede voorbeeld aan de kinderen
- zijn herkenbaar en een aanspreekpunt voor ouders
- corrigeren positief, geven complimenten
- zijn duidelijk in hun communicatie
- zijn consequent en voorspelbaar in hun gedrag naar de kinderen toe
- begeleiden kinderen (individueel en in groepen) bij dagelijkse activiteiten
- werken samen en overleggen met de ouders/verzorgers

- hebben een respectvolle houding naar collega's, kinderen en hun ouders/verzorgers
- dragen zorg voor een goede overdracht van en aan collega's en ouders/verzorgers
- werken in teams en maken gebruik van elkaars vaardigheden, ervaring en expertise
- werken volgens het vierogen principe
- staan open voor feedback van ouders en collega's
- zorgen voor een veilige en vertrouwde en huiselijke omgeving voor het kind
- beschikken verplicht over een geldige Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG)
Hiermee wordt aangetoond dat de pedagogisch professional nog nooit door een rechtbank is veroordeeld voor zaken die in relatie staan tot de omgang met kleine kinderen
- beschikken verplicht over een geldig certificaat Eerste Hulp aan kinderen
- stellen planning, dagindeling en verdeling van de werkzaamheden op
- leggen de ontwikkeling van de kinderen vast
- verrichten van lichte huishoudelijke werkzaamheden
- (mede) beheren van voorraden en de hygiëne van de ruimte
- voeren van werkoverleg met andere pedagogisch professionals en overige betrokkenen
- begeleiden van groepshulpen, stagiairs en/of stagiaires

Pedagogisch beleidsmedewerker: Een pedagogisch beleidsmedewerker ontwikkelt het pedagogisch beleid. Vertaalt pedagogisch beleid naar concrete activiteiten, methoden en/of instrumenten en levert een bijdrage aan de implementatie hiervan binnen het kindercentrum of peuterspeelzaal. Bewaakt het kwaliteitsniveau door het signaleren van ontwikkelingen en knel- en verbeterpunten binnen het pedagogisch beleid. Waarna het uitgevoerde beleid wordt evalueert en met verbetervoorstellen naar directie komt.

Pedagogisch coach: Een pedagogisch coach fungeert als spil tussen het pedagogisch beleid en de uitvoering hiervan. Helpt professionals in het signaleren van knelpunten in hun werkzaamheden, kennis en vaardigheden en achterhaalt samen hun coachingsbehoefte. Stelt zelf een coachingsplan op of helpt een ander met het opstellen daarvan, met als doel de professionals te leren hoe zij beter of op een pedagogisch verantwoorde manier met kinderen om kunnen gaan. Daarnaast draagt de coach bij aan de kwaliteitsverbetering door het coachen, ondersteunen en adviseren van professionals bij de begeleiding van de groep kinderen (ook in complexe situaties).

Stagiaires: De Zeebaboe kan worden ondersteund door stagiaires. Wij zijn een erkend leerbedrijf. Dit vinden wij belangrijk, aangezien zij de beroepskrachten van de toekomst zijn die nog veel moeten, willen en kunnen leren in de praktijk. De stagiaires worden bij de dagelijkse werkzaamheden begeleidt door ervaren pedagogisch professionals. Zij leren de stagiaires hoe zij het beleid van De Zeebaboe kunnen uitvoeren. De pedagogisch professionals reflecteren op hun handelen en houding ten aanzien van de kinderen, ouders en andere samenwerkingspartners van De Zeebaboe. Afhankelijk van het opleidingsniveau en ambitie van de stagiaire, mag zij ondersteuning bieden bij het activiteiten aanbod en de begeleiding van kinderen.

De stagiaires volgen een beroeps opleidende leerweg (BOL), meestal aan een ROC (Regionaal Opleidingscentrum). Gedurende de stageperiode zijn zij in een leersituatie. Dit betekent dat de stagiaire werkt onder begeleiding van een pedagogisch professional. Wanneer de stagiaire zich goed ontwikkelt, kan zij in het kader van haar leerproces meer verantwoordelijkheid krijgen en formatief worden ingezet op bijv. de babygroep en de reguliere peutergroepen tijdens 12 vakantieweken en/of bij vakantie en ziekte. Dit gebeurt in overleg met de praktijkopleider en onder begeleiding en verantwoording van de vaste ervaren pedagogisch professional(s). Een beroepsbegeleidende opleiding (BBL) of een zij-instroomtraject (OVO) zijn collega's in opleiding.

Een stagiair(e) (BOL) is in de wet niet gelijk aan een beroepskracht of beroepskracht in opleiding (zoals een BBL-er of PMIO-er). Een stagiair(e) mag daarom in beginsel niet formatief worden ingezet. Er zijn uitzonderingen. Hiervoor gelden een aantal strikte voorwaarden. Deze voorwaarden staan in artikel [9.6.3 van de CAO Kinderopvang](#).

Formatieve inzetbaarheid stagiair(e) BOL bepalen

De opleiding van de stagiair(e) moet na afronding bevoegdheid geven tot het werken als pedagogisch medewerker. In de volgende situaties mag de werkgever de stagiair(e) formatief inzetten:

- Als een pedagogisch medewerker ziek is.
- Tijdens schoolvakanties van de BOL-student.

Verder gelden bij de formatieve inzet de volgende voorwaarden:

- De BOL-stagiair(e) mag nooit alleen op de groep staan, behalve tijdens de pauzes.
- Zit de BOL-stagiair(e) in het eerste leerjaar? Dan mag de werkgever hem/haar niet inzetten.
- De werkgever mag de BOL-stagiair(e) alleen inzetten op de stagelocatie van de student.

Voorwaarden voor inzet tijdens de zomervakantie

- De student beschikt over een inschrijving bij een opleiding voor het schooljaar waarin inzet plaatsvindt.
- Een BOL-student die het eerste jaar heeft afgerond kan in de zomervakantie worden ingezet. Afronding van het programma blijkt bijvoorbeeld uit een overgangsbewijs.

**Voor meer informatie over de inzet van stagiaires van De Zeebaboe, zie protocol inzet stagiaires.*

Voor alle professionals/beroepskrachten in opleiding/stagiaires geldt: bij ziekte of afwezigheid van de pedagogisch professional wordt de directie z.s.m. op de hoogte gesteld, indien mogelijk een of meerdere dagen voorafgaand aan de werkdag, zodat er snel inval geregeld kan worden. Stagiaires halen hun ziektedagen in overleg met de praktijkbegeleider/directie op een ander moment in. De vaste professionals en beroepskrachten in opleiding ruilen onderling hun dagen bij ziekte/afwezigheid. Alle professionals van De Zeebaboe wonen in Hoek van Holland of in de directe omgeving, zodat reistijd geen probleem is. Vervanging kan plaatsvinden vanaf 09.00 uur.

14. Het vierogenprincipe

Het vierogen principe betekent dat er altijd minimaal twee volwassenen, in een bepaalde vorm, toezicht houden op de kinderen in het kinderdagverblijf. Pedagogisch professionals moeten als ze alleen werken altijd gehoord of gezien worden door een andere volwassene.

Transparantie van de locatie is hierbij een belangrijk onderdeel. Bij De Zeebaboe aan De Tasmanweg bestaan de puien van de groepen grotendeels uit glas. De deur naar de gang is eveneens voor het grootste gedeelte van glas, waardoor er vanuit de hal goed naar binnen gekeken kan worden (de ruiten van de deuren niet beplakken met mededelingen). Ook de keuken heeft in de babygroep een wand met gedeeltelijk glas naar de tussenhall. Tussen de toiletruimte en groep B zit ook een raam, waardoor er vanuit deze groep overzicht en controle is in de toiletruimte. Ruimte C heeft aan 2 zijden ramen en is een doorgang voor docenten. De babyslaapkamer in A heeft ook ramen aan de kant van de speelplaats. Meestal sluiten wij de gordijnen pas, wanneer alle kinderen in bed liggen. Er zijn in groep A altijd twee pedagogisch professionals die de kinderen op bed leggen en ze weer uit bed halen. Er blijft altijd één pedagogisch professional in de stamgroep om toezicht te houden, de deur blijft open of op een kier, zodat er af en toe een collega binnen kan lopen. Er is een babyfoon in groep A aanwezig. In de peutergroep B, C, D, rusten of slapen de kinderen op een stretcher. De groepen op de

hoofdlocatie zijn via een grote schuifwand verbonden. Deze wand staat op een kier, zodat de pedagogisch professional bij calamiteiten uit groep A de professional uit groep B en andersom kan bereiken. Groep C is met de kleuterklas verbonden is. Groep D zit naast de BSO en heeft meestal de deuren naast elkaar open wanneer een pedagogisch professional alleen op de groep aanwezig is. Rond het schoolplein in groep C lopen de docenten rondes en parkeren ze hun fiets. Ook hier zijn alle lokalen voorzien van een grote glaspui en in de deur een raam.

Om 07.00 uur zijn er twee pedagogisch professionals van groep A, B en D bij het kinderdagverblijf aanwezig voor de reguliere opvang. Groep C, E en F is de professional om 08.15 uur aanwezig. De volgende professionals in A, B, D starten om 8.00/08.30 uur, een tussendienst start om 07.30 uur. Medewerkers van de basisschool komen tussen 07.00-08.00 uur op beide locaties binnen. Een pedagogisch professional van de BSO, die eveneens in hetzelfde pand gevestigd is, is vanaf 7.00 uur aanwezig. Hier kan, als achterwacht, ook een beroep op worden gedaan. In de schoolvakanties begint de BSO ook om 07.00 uur. Ook dan is de afspraak gemaakt dat zij (in geval van nood) achterwacht zijn. De leerkrachten van de basisschool zijn uiterlijk +/- 08.00 uur aanwezig. Om 08.30 start tijdens schoolweken de peutergroep (VE) groep in C, D, E en F en de basisschool. Ouders brengen hun kinderen in deze periode ook naar de (peuter)school. Vanaf de opening tot 9.00 uur komen de ouders hun kind te brengen, waardoor de professional nooit lang alleen staat, ook om tussen 12.30 uur is er aanloop van ouders i.v.m. halve dagopvang (haal- en brengtijd). Vanaf 16.00 uur zijn er eveneens weer ouders i.v.m. ophalen tussen 16.00-18.00 uur. Minstens een van de professionals blijft de gehele dag op de groep, dus ook tijdens het slapen (één op iedere groep, ze wisselen elkaar af). Er wordt altijd met twee pedagogisch professionals (een groep A en een groep B) geopend en afgesloten.

De schuifwand tussen lokaal A en B gaat tussen 07.00-08.00 en 17.00-18.00 uur en in pauzes nooit op slot, zodat er onderling contact is/kan zijn tussen de pedagogisch professionals. Wel gaat de schuifdeur tussen 08.00-17.00 uur grotendeels dicht om de rust op beide groepen te garanderen.

Specifieke situaties:

Tijdens een werkdag op het kinderdagverblijf doen zich verschillende bezettingsmomenten voor, bezetting qua kinderen en van professionals. Hieronder volgt een beschrijving waarbij het kan voorkomen dat een medewerker alleen is met kinderen en hoe er dan om gegaan wordt met het vierogenprincipe en wanneer het beroepskracht kind ratio dit toelaat.

- Halve stamgroep met 1 pedagogisch professional. Volgens het bkr mag een pedagogisch professional alleen op de groep, eventueel met een pedagogisch professional in opleiding erbij. De schuifdeur naar de andere stamgroep is geopend.
- Halve stamgroep met 1 pedagogisch professional. Volgens het bkr mag een pedagogisch professional alleen op de groep, eventueel met een pedagogisch professional in opleiding erbij. De schuifdeur naar de klaslokalen is deels geopend. De collega's van de andere groepen en directie lopen onaangekondigd binnen voor fruit, brood, drinken, collegiaal overleg, toiletgebruik etc. Andere stamgroepen staan stand-by.
- Zijn er twee halve groepen, dan kunnen de groepen worden samengevoegd, zodat er 2 professionals op een groep zijn.
- Kortdurend alleen op de groep, dan melden bij de andere stamgroep/docent. Ook bij bijv. toiletbezoek de collega informeren.
- Toezicht bij buitenspelen: een pedagogisch professional is buiten niet langdurig alleen met de kinderen. Wordt hiervan afgeweken, dan ook afstemmen met de andere stamgroep. De andere stamgroep staat altijd stand-by. Vanuit de groepen A,B,C,D,E is er van binnenuit goed zicht op de speelplaatsen. Ook is de speelplaats aan alle kanten te zien vanaf de straat.

Hierdoor zullen professionals zich “gezien” weten. Tevens is er toezicht van de school en de BSO.

- Op stap gaan met de alle kinderen uit de stamgroep met minimaal twee pedagogisch professionals en/of een pedagogisch professional en een in opleiding. Een gedeelte van de groep kan met een professional op pad conform BKR.
**Zie ook ons protocol achterwacht.*

15. Werkwijze

15.1 Dagindeling/openingstijden

De openingstijden van kinderdagverblijf De Zeebaboe voor reguliere dagopvang, 51 weken per jaar, is van 7.00 tot 18.00 uur (zie verder Huishoudelijk en Plaatsingsreglement). Ons tarief is ook gebaseerd op 51 weken dagopvang. Voor gesubsidieerde peuteropvang (indicaties gelijke kansen en extra spelen en leren) is dit tijdens 40 schoolweken van 08.30-12.30 uur. In de vakantieweken is er voor gesubsidieerde peuteropvang geen opvang. Op Nationale feestdagen is het kinderdagverblijf gesloten. De dagen tussen Kerst en Nieuwjaarsdag zijn wij ook gesloten.

Brengen en ophalen:

We verzoeken de ouders bij reguliere dagopvang de kinderen voor 09:00 uur te brengen en voor 18.00 uur op te halen en hierbij rekening te houden met extra (reis)tijd (bijv. file). StapYes!-groepen starten 08.30 uur en sluiten 12.30 uur bij gesubsidieerde peuteropvang. Peutergroep De Zeehonden houdt de schooltijden aan en is gedurende 40 weken open van 08.30-14.15 uur.

Een kind kan als het als enige overblijft zich verdrietig voelen, wat dan jammer is van de gezellige dag die het bij ons heeft doorgebracht. Is een ouder incidenteel later, wat door bijv. file kan voorkomen, neem dan telefonisch contact op, zodat de professional hier rekening mee kan houden en dit aan het kind kan uitleggen.

De dagindeling:

De dagindeling reguliere opvang bij kinderdagverblijf De Zeebaboe biedt een vaste structuur. Elke dag besteden we aandacht aan overgang en overdracht, verzorging, samenzijn, vrij spel en exploratie. Het is voor jonge kinderen prettig om te weten wat er gaat gebeuren. Door met een vaste structuur te werken, leren de kinderen dit. Het geeft een gevoel van veiligheid en (zelf)vertrouwen. Tijdens het vrij spelen is er de ruimte om de tijd zelf in te vullen.

“ ’s Morgens worden de kinderen en hun ouders bij binnenkomst altijd begroet en is er een moment van uitwisseling tussen ouder en pedagogisch professional. De pedagogisch professional besteedt op dit moment ook tijd aan het kind zodat het kind zich gezien en gehoord voelt.

Tijdens het eten leren de kinderen dat ze op elkaar moeten wachten met eten. Na het zingen van het smakelijk eten liedje mag iedereen beginnen. Eetgewoontes vanuit een levensovertuiging worden als de ouder dat aangeeft genoteerd en daar wordt indien mogelijk zoveel rekening mee gehouden. Het brood wordt in een schaal (monkey platter) op tafel gezet of per bordje verdeeld en het beleg is zichtbaar voor de kinderen zodat zij aan kunnen geven wat ze willen. Bij de overdracht aan het eind van de dag/dagdeel is er weer een overdracht tussen ouder en pedagogisch professional”.

Overdracht:

Aan de overdracht van huis naar kinderdagverblijf De Zeebaboe wordt bewust aandacht besteed. Kinderen en ouder(s) worden aan de deur vriendelijk begroet en bijzonderheden worden doorgenomen met de ouder(s), bijv. heeft het kind goed geslapen en ontbeten? Een nacht wakker geweest? Een enerverende dag gehad de dag ervoor, bijv. verjaardag, een dagje dierentuin of strand? Heeft het prikjes gehad? Vermeld het ons. Nadat de ouder(s) gedag hebben gezegd, gaan we met de

kinderen hun jas en tas ophangen en kunnen de kinderen in de groep gaan spelen en ontdekken. Bij het ophalen is er ruimte om de dag kort door te nemen over de activiteiten die gedaan zijn en hoe het kind die heeft ervaren. Ook wordt er digitaal een stukje van de activiteiten bijgehouden in de ouderapp KOV. Indien er behoefte is aan een individueel gesprek, wordt deze apart gepland.

Verzorging:

Voor de verzorging zijn zeker de baby's en dreumesen nog volledig afhankelijk van de pedagogisch professionals. Tijdens het voeden, verschonen en te slapen leggen groeit de emotionele band tussen pedagogisch professional en kind. De pedagogisch professionals vertellen de kinderen ook wat ze aan het doen zijn tijdens het verschonen. Oudere kinderen worden gestimuleerd in hun zelfredzaamheid tijdens de verzorging. Zij worden begeleid bij de toiletgang, wassen van handen en aan- en uitdoen van kleding. Wanneer een kind eraan toe is en dit zelf aangeeft besteden we aandacht aan zindelijkheidsstraining in overleg met de ouders. Let op makkelijk zittende kleding en schoenen zodat de peuter dit zelf kan aan- en uittrekken. Moeilijke knopen aan de jas/broek en schoenen met veters kunnen ze nog niet alleen. Schoenen met klittenband en een broek met elastiek raden wij aan.

Samenzijn:

Op vaste momenten komt de stamgroep bij elkaar om te eten, iets te vieren of ervaringen te delen. Hierbij staat het samenzijn centraal. De pedagogisch professionals geven de kinderen de ruimte om met elkaar te overleggen, te praten en te luisteren. Hierbij proberen de pedagogisch professionals de kinderen zoveel mogelijk te zien, door rekening te houden met de verschillende ontwikkelingsstadia. De behoefte van een kind van 2,5 jaar kan erg verschillen van die van een kind van bijna 4 jaar.

Spelmomenten:

Binnen de vrije spelmomenten kunnen de kinderen zelf kiezen waar en met wie ze willen spelen. Hiervoor zijn diverse speelhoeken ingericht op de groepen, zoals een huishoek/keukentje, bouwhoek, leeshoek en op de babygroep een speelkleed met in de kast mandjes met verschillend spel materiaal. Voor de peuters zijn er bakken met lego duplo, auto's, poppen, puzzels, klei e.d.

VE activiteiten:

Kinderdagverblijf De Zeebaboe is een VE (voorschoolse educatie) gecertificeerd Kinderdagverblijf en werkt met een VE programma. De pedagogisch professionals bieden alle kinderen verschillende (ontwikkelings-) activiteiten aan en stimuleren hiermee de ontwikkeling van de kinderen op verschillende gebieden. De activiteiten kunnen gedurende de hele dag worden ingezet. Bij gesubsidieerde peuteropvang is de VE van 08.30-12.30 uur. De Zeebaboe volgt een VE-programma en biedt o.a. knutsel-, ontdekkings-, ontwikkelings-, beweeg-, denk-, reken- en voorleesactiviteiten aan.

De dagindeling voor de hele dagopvang ziet er als volgt uit:

Tijd	Wie	Wat te doen
7.00	eerste en tweede pm'er	Groepsruimte klaarmaken: schone handdoek, theedoek, vaatdoek en slabben klaarleggen, brood uit vriesvak halen, (drink)bekers klaarzetten, koffie/thee aanzetten en de koekjesdoos vullen en klaarzetten. Fruit schillen en fruithapjes klaar maken Presentielijst bijhouden. (Op de presentietablet worden de aankomst- en vertrektijd van ieder kind vermeld). Bijzonderheden m.b.t. voeding/allergie noteren op memobord, maar staan ook in de tablet. Kinderen worden opgevangen in de stamgroep.
8.00	derde en vierde pm'er	Baby's kunnen evt. naar de slaapkamer (luiercheck), ieder naar eigen groep. Tussendeur gaat dicht.

8.30	peuters	Peutergroep start om 08.30 uur met VE-programma
8.50	per groep	Opruimen samen met de kinderen. Speelgoed op de juiste plaats opbergen. Toiletronde
9.00	per groep	Toegangsdeur dicht. Lezen en/of zingen met de kinderen op de grond/kring. Kinderen naar toilet. Handen reinigen van pm'er en kinderen. Fruit eten, drinken (water of too-tea) en evt. tussendoortje (volkorenkoek).
9.45	per groep	Kinderen naar toilet, verschonen indien nodig (luijercheck).
10.00	per groep	Gerichte (VE) activiteit, buitenspelen, wandelen en/of knutselen. De kinderen uit de peutergroep B en D maken bij vrij spelen ook gebruik van het gedeelte in de hal (bouwhoek). Naar buiten: grotere kinderen zelf (proberen) jas aan (te) trekken i.v.m. bevorderen zelfredzaamheid. Jongste kinderen uit bed halen (luijercheck), jas aandoen en in wandelwagen (luijercheck). Gerichte activiteit: b.v. knutselen, spullen klaarzetten, kinderen voorbereiden. Weer op tijd afronden.
9.45	per groep	Vaat in vaatwasser of vaat afwassen op de groep. Spullen (borden/bestek) klaarzetten voor de lunch. Flessen voorbereiden (zie infobord keuken, afh. van schema).
10.30/11.30	groep 1	Voor de fles baby's verschonen (luijercheck). Baby's krijgen hun fles. Na gebruik fles gelijk schoonmaken.
11.00	per groep	Speelgoed met de kinderen opruimen en sorteren.
11.00-11.30	per groep	Kinderen verschonen/ naar toilet (luijercheck). Handen wassen. Schoenen uit (pantoffeltjes aan), schoenen voorzien van knijper met naam. Tafel-/groepsactiviteit of vrij spel.
11.30	per groep	Boterhammen (zelf) smeren en eventueel in stukjes snijden (baby-dreumes). Kinderen die zelf kunnen smeren mogen dit zelf doen. Boter, hartig/groente/fruit beleg. (Soja)Melk inschenken, pak terug in koelkast. Liedje "Smakelijk eten" zingen.
12.15	per groep	Na het eten gezicht en handen schoonmaken met (snoeten)poetsdoekje. Elastiekjes/speldjes uit de haren als ze blijven slapen.
12.30	per groep	Halve dagopvang kinderen worden opgehaald of gebracht.
12.15/12.30	per groep	Kinderen naar bed/slaapkamer (luijercheck) of peuters op een stretcher. Zie indeling slaapkamer.
12.30	per groep	Afwas in vaatwasser of vaat afwassen en tafels/kinderstoelen schoonmaken.
	per groep	Vegen en dweilen (maandag intensieve schoonmaak na werktijd), woens- en vrijdag 's avonds extra dweilen. Schoonmaakspullen in de gangkast. Wasmachine aanzetten. Toiletgroep meenemen in de schoonmaak.
	per groep	Digitale schriftjes schrijven per groep (babygroep tot 1 jaar in mandje).
	per groep	Knutselwerkjes afronden/voorbereiden in de groep.
	gezamenlijk	Lopende zaken bespreken, thee/koffie zetten.
14.30	per groep	Kan (fruit/too-tea thee) water maken drinkbekers en groentesnack klaarzetten.
14.00-14.30	per groep	Kinderen uit bed. Bij baby-dreumes de slaapzak oprollen en in de kast leggen bij naam. Lakens wassen en/of bij slaapzak opbergen.

		Spenen in spendoosje/tas en mee naar huis. Slaapkamer baby/dreumes opmaken voor volgende dag (zie indeling). Kinderen die niet (meer) slapen rusten uit tot 14.00 uur, lezen boekje en/of luisteren naar rustige muziek.
	per groep	Kinderen verschonen (luijercheck) en/of naar toilet, aankleden, haren verzorgen.
15.00/15.30	groep 1	Flessen klaarmaken (afh. van schema).
15.00	per groep	(Fruit/tee)water en groentesnack eten. Zingen/voorlezen.
15.15	per groep	Gezicht en handen schoonmaken met snoetenpoetsdoekje of onder de kraan.
	per groep	Afwassen/vaatwasser aan en eetgerei opbergen in kast/la. Flessen in de mandjes (mee naar huis).
15.15	per groep	Vrij (buiten)spelen, knutselen. De babygroep gebruikt ook de tussenruimte en patio. Eventueel 2 ^e (VE) buitenactiviteit.
16.00-18.00	per groep	Kinderen worden opgehaald. Korte overdracht aan ouders over de dag bijv. buiten gespeeld, bijzonderheden. Opruimen van speelgoed. (± 17.00 luijercheck).
17.00	Gezamenlijk	Kinderen die nog niet opgehaald zijn mogen evt. bij elkaar. Schuifdeur mag open. Groep opruimen en activiteit/buiten spelen. Vuilnis rond 16.50 uur naar container brengen.
18.00	Gezamenlijk	Afsluitbare kasten op slot doen. Vegen, stofzuigen en dweilen. Textiel in de wasmachine. Groepen opruimen/klaarzetten voor de volgende dag. Deuren en ramen controleren. Als laatste weg, dan alarm inschakelen!

NB: Stagiaires werken altijd in overleg met de vaste en ervaren pedagogisch professionals.

Altijd: Voldoende ventileren in alle ruimtes, handen wassen pm'r: na verschonen, voor bereiden van voedsel en na neuzen afvegen (zie het veiligheid en gezondheidsbeleid).

De dagindeling voor de baby's op de babygroep is flexibel. Wij gaan hierbij uit van het eigen eet-/slaap- en spelritme van ieder kind afzonderlijk. Daarbij is afstemming met de ouders noodzakelijk. Wij doen dit door voor ieder kind jonger dan 1 jaar dagelijks in een heen-en-weer schrift te schrijven. Ook noteren wij de voedingen en de daarbij horende tijden van iedere baby. Op een memobord in de keuken is voor iedereen zichtbaar hoe de voedingen (tijd/hoeveelheid/allergie) verlopen. Langzamerhand werken we in overleg met de ouders toe naar de dagindeling van de groep en het afbouwen van de flesvoedingen. Vanaf 06 maanden leren we drinken uit een open beker i.v.m. mondmotoriek, spraak/taal stimuleren en oog-hand coördinatie. Vanaf +/- 1 jaar stopt de flesvoeding en het schrijven in het heen-en-weer-schriftje en gaan we over op een digitaal schrift en het drinken van (soja)melk uit een 360 of een open beker. Thuis kan er in de ochtend/avond borst- en/of kunstvoeding worden aangeboden.

De gesubsidieerde peutergroep (VE) start om 08.30 en eindigt om 12.30 uur.

15.2 Eten, drinken & bewegen, gezonde kinderopvang & PlayFit!

Gezond, lekker, veilig en bewust eten is belangrijk voor kinderen. Gezond eten levert een belangrijke bijdrage aan een gezond leven. Kinderopvangdagverblijf De Zeebaboe is een gezonde kinderopvang en werken o.a. samen met PlayFit! Gezonde Kinderopvang staat voor samen werken aan gezond opgroeien, want elk kind verdient een gezonde start. De gezondheid van jonge kinderen bevorderen heeft voordelen. Jong geleerd is immers oud gedaan. (On)gezonde gewoontes en gebruiken worden voor een groot deel bepaald door opvoeding en ervaringen in de kindertijd. Uit onderzoek blijkt dat ongezond gedrag op jonge leeftijd ook op latere leeftijd tot gezondheidsproblemen kan leiden.

Bovendien hebben gezonde mensen over het algemeen een betere kwaliteit van leven. Ze kunnen langer en beter participeren in de maatschappij ([Landelijke nota gezondheidsbeleid Gezondheid dichtbij, 2011](#)). Het aanleren van gezond gedrag kan dan ook het beste zo jong mogelijk beginnen. Aanleren is immers makkelijker dan afleren van slechte gewoontes. In een gezond kinderdagverblijf wordt niet alleen gelet op gezonde voeding, maar ook thema's zoals bewegen, groen, sociaal-emotionele ontwikkeling, dagritme, mediaopvoeding, seksuele opvoeding, hygiëne, fysieke veiligheid en bescherming tegen de zon krijgen onder het mom van "gezonde kinderopvang" bij kinderdagverblijf De Zeebaboe volop aandacht. Deze thema's worden o.a. aangeleerd door het organiseren van passende activiteiten. Een voorbeeld hiervan is bijvoorbeeld dat wij in de zomer verhalen voorlezen over "insmeren" en dit ook continu terug laten komen in ons dagritme.

"Een Gezonde Kinderopvangorganisatie kiest ervoor structureel de gezondheid en gezonde leefstijl van kinderen te bevorderen. Samen met ouders spelen kinderopvangorganisaties een rol bij het aanleren van een gezonde leefstijl bij jonge kinderen. Ook kunnen professionals van kinderopvangorganisaties het goede voorbeeld geven aan kinderen en ouders".

Wanneer uw kind speciale voeding nodig heeft (bijvoorbeeld vanwege een allergie), die wij niet kunnen bestellen bij de supermarkt waar wij onze boodschappen bestellen, dan kunt u deze voeding meegeven naar De Zeebaboe. Onze professionals zorgen er dan voor dat uw kind zijn/haar speciale voeding krijgt. Het meenemen van gekoelde borstvoeding is mogelijk. Onze pedagogisch professionals kunnen u hierover meer informatie verstrekken. Indien uw kind vanwege uw geloofsovertuiging bepaalde zaken niet mag eten, dit graag kenbaar maken aan de leiding zodat wij hiermee rekening kunnen houden. We kijken dan samen naar een passende oplossing. Tevens houden wij graag rekening met een eventueel dieet van uw kind. Mocht er speciale voeding nodig zijn, vragen wij u dit van thuis mee te nemen.

Daarnaast is Kinderdagverblijf De Zeebaboe een LekkerFit! Kinderdagverblijf. Sinds 2005 werkt het programma Lekker Fit! aan het tegengaan van overgewicht onder Rotterdamse kinderen en jongeren. Kinderen met overgewicht hebben grote kans om als volwassenen ook een ongezond gewicht te hebben. In 2024 is LekkerFit overgenomen door PlayFit. Kinderdagverblijf De Zeebaboe heeft 2 beweegcoaches die samen met de professionals een uitdagend beweegprogramma neerzetten om de kinderen zoveel mogelijk fit en in beweging te krijgen. Als kinderopvangorganisatie gaan wij ook iedere dag naar buiten en organiseren minimaal 2 beweegactiviteiten per dag. Voor meer informatie kunt u terecht bij de leidinggevende of één van de professionals. Vanaf 2025 geldt een feestbeleid en geen traktatiebeleid. Het feest staat centraal.

15.3 Slapen

De babyslaapkamer is bewust rustig gehouden, zodat de kinderen in alle rust hun prikkels kunnen verwerken. Elk kindje heeft zijn/haar vaste bedje. Het kan voorkomen dat er op andere dagen een ander kindje in slaapt. De babybedjes worden daarom regelmatig verschoond en ieder kind heeft zijn eigen beddengoed en slaapzak. Voor de kinderen tot ongeveer 1 jaar is er uiteraard geen vast slaapschema. De baby's worden naar bed gebracht wanneer zij moe zijn, wij letten hierbij op de signalen die een baby laat zien. Baby's slapen in een slaapzakje of we kunnen baby's inbakeren indien ouders dit wensen, hiervoor hebben wij toestemming van de ouder nodig. Baby's worden niet op eigen initiatief ingebakerd, dit doen wij alleen op verzoek van de ouder(s) en alleen met speciaal inbaker materiaal, aangeleverd door de ouders. De ouders dienen hierbij een protocol te tekenen. Een speentje zonder koord en één (plat) knuffeltje(doekje) mag mee in bed. Wij kijken regelmatig in de slaapkamer en wij hebben de babyfoon bij ons. De dreumesen op de groep slapen wel volgens het slaapschema. Het verschilt per kind maar sommige dreumesen slapen nog 2x en sommige dreumesen die slapen niet meer in de ochtend maar alleen in de middag. Het kan zijn dat een dreumes nog behoefte heeft om twee keer te slapen, dit verschilt per kind. Om 12.30 uur gaan de dreumesen en peuters naar bed. Een pedagogisch professional blijft bij de kinderen tot ze allemaal slapen. Als een

kind wakker wordt zal een pedagogisch professional naar het kind toe gaan en hem/haar eruit halen. Soms kan het zijn dat een kind naar heeft gedroomd of onwennig is, dan zullen we het kind troosten en bij het kind blijven tot hij/zij in slaap valt. We maken de kinderen niet op eigen initiatief wakker.

Alle peuters gaan rond 12.30 uur rusten of slapen op een speciale stretcher. De peuters krijgen een kussen(hoes), laken en/of een deken op hun stretcher zodat ook zij rustig en comfortabel kunnen rusten of slapen. Ook bij de peuters geldt de regel; geen koorden aan de speen en één (platte) knuffel! De pedagogisch professional houdt te allen tijde toezicht in het lokaal van de peuters. We maken de kinderen niet op eigen initiatief wakker. Oudere peuters die niet meer in de middag slapen laten we even rusten op de stretcher, met of zonder boekje, puzzel, spelletje of een knuffel. Ook mogen peuters die niet meer in slaap vallen een rustige activiteit uitvoeren op de stretcher zoals een puzzeltje maken, boekje lezen of een muziekje luisteren.

15.4 Omgaan met zindelijkheid

De dag waar veel ouders naar uit kijken! Het is een zeer bijzondere en ingrijpende gebeurtenis in het leven van zowel een kind als zijn/haar ouder. Bij kinderdagverblijf De Zeebaboe beginnen we met zindelijkheid als de ouders dit aangeven en als wij zien dat de kinderen het zelf aan kunnen geven. De ouders zijn dan zelf thuis een week of twee begonnen met zindelijkheidstraining. In de praktijk zijn kinderen thuis namelijk eerder zindelijk dan op de kinderopvang. Bij ons gebeurt veel om het kind heen en in het spel wordt het plassen nogal eens vergeten.

De vraag wanneer kinderen zindelijk worden is niet voor te spellen. Lichamelijk zou een kind van anderhalf jaar al klaar zijn om te beginnen met zindelijk worden. De meeste kinderen krijgen pas interesse tussen de twee en drie jaar oud. Rond de drie jaar zijn kinderen overdag zindelijk en rond de zeven jaar ook 's nachts. Net als met alle andere ontwikkelingen heeft elk kind zijn eigen tempo. Ieder kind maakt deze ontwikkelingen op zijn/haar eigen tijd door en daar heb je niet altijd invloed op. Kinderen worden pas echt zindelijk wanneer zij dit zelf willen, kunnen en begrijpen. Een volle blaas geeft een signaal via het ruggenmerg aan de hersenen, dit signaal geeft aan dat kind moet plassen. Er gaat vervolgens een signaal van de hersenen naar de blaaspier en sluitspier dat deze kunnen ontspannen. Zindelijkheid is dus een kunstig iets in de hersenen, gun uw kind de tijd om deze signalen te kunnen herkennen.

Zindelijkheidstraining is pas zinvol wanneer een kind daar lichamelijk aan toe is en zich bewust is van zijn ontlasting. Zindelijk ben je als je bewust controle hebt over de sluit- en blaaspieren. Het ene kind kan sneller zijn dan het andere kind en vaak is het zo dat meisjes eerder zindelijk zijn dan jongetjes. Ook kinderen die nog een luier dragen nemen mee naar deze ruimte, zodat zij alvast wennen aan het gebruiken van het gewone toilet. Ze zien dan andere kinderen en mogen proberen een plasje te doen. Wanneer een kind een oefenbroekje draagt is het makkelijker om deze aan en uit te trekken. Een luier verschonen doen we op de groep, in verband met hygiëne, het toezicht op de overige kinderen en de ergonomie van de pedagogisch professional.

Wij zullen de ouders ondersteunen met zindelijkheidstraining. Dit betekent dat we tijdens verschoonrondes met het kind naar het toilet gaan. Natuurlijk gaat een kindje ook naar het toilet als het zelf zegt dat het moet plassen. Sommige kinderen hebben dan nog een luier om, maar plassen ook op het toilet. Het ene kind wil graag mee naar het toilet, het andere kind niet. Wij proberen de kinderen die niet willen wel mee te nemen zodat ze kunnen wennen aan het toilet en van anderen kunnen leren. Als ze echt niet willen dan is het kind daar meestal nog niet aan toe en proberen we het later weer eens. Je kunt een kind pas stimuleren als het daar zelf aan toe is.

Van de ouders wiens kinderen met zindelijkheidstraining bezig zijn vragen wij in deze periode om extra kleding mee te nemen. Een ongelukje kan altijd gebeuren. Mocht met 3,5 jaar het kind nog niet

zindelijk zijn wordt geadviseerd om contact op te nemen met het CJG of de huisarts. Misschien wil het kind wel, maar is er iets medisch waardoor het niet lukt.

16. Wenprocedure

De overgang van de thuissituatie naar groepsopvang is voor de meeste kinderen een grote stap. Uit een vertrouwde overzichtelijke situatie naar een onbekende groep. Allemaal nieuwe gezichten, vaak andere regels en gewoonten dan thuis. Ieder kind zal hier verschillend mee omgaan afhankelijk van leeftijd, aard en ervaring met onbekende dingen. Om de overgang naar de opvang zo soepel mogelijk te laten verlopen is het belangrijk dat er een opbouw in de wenperiode zit. De ouder heeft hierin een grote rol naast de professional die het kind een stuk veiligheid moet gaan bieden. Een goede communicatie is vooral deze eerste periode van belang. Het contract gaat in en het wennen kan beginnen. Opbouwen van een paar uur naar halve/hele dagen. De eerste twee ochtenden van 09.00-12.00 uur bij reguliere dagopvang zijn gratis. Na een maand of twee/drie is het kind gewend. Heeft het onze ruimtes, geluiden en gewoonten leren kennen. Wij hebben in deze periode ook het kind leren kennen. Voor de wenperiode worden min. 1 à 2 weken uitgetrokken afhankelijk van het aantal dagdelen wat een kind komt. Wennen kan alleen als er qua ratio mogelijkheden zijn op de groep. Soms wenst een ouder directe plaatsing waarbij wennen niet mogelijk is of de ouder zou graag een langere wenperiode wensen. Als dit voor een ouder mogelijk is qua werkzaamheden kunnen de kinderen ingang contract in overleg langer wennen. Dit wordt afgestemd met de professionals. Bij gesubsidieerde peuteropvang zijn er geen wendagen.

De wenperiode ziet er bij reguliere kinderopvang over het algemeen als volgt uit:

- Ouder en kind komen samen (voor een intake), waarbij de dreumes/peuter gelegenheid krijgt de ruimte te verkennen en kort kan kennismaken met de professional en kinderen. Daarna wordt in een andere ruimte aanvullende informatie uitgewisseld m.b.t. het kind, dit kan eventueel ook telefonisch.
- Kind wordt rond 09:00 uur gebracht en afhankelijk van hoe het gaat blijft het een dagdeel tot 12.00 uur.
- Naar behoefte kan een tweede ochtend worden afgesproken, eventueel ook 's middags. Hierbij is het wel van belang dat een kind om 12.30 uur gebracht en bij ons kan slapen en om 16 uur wordt opgehaald. Zo kan er voldoende aandacht aan een kind besteed worden.
- Soms is er gedurende de dag telefonisch overleg met de ouder.

**Voor meer informatie over de wenprocedure van De Zeebaboe, zie wenprocedure.*

17. De communicatie met kinderen

De pedagogische professionals bouwen een veilige vertrouwde relatie op met de kinderen en tussen de kinderen onderling. Dit doen ze door middel van een persoonlijke communicatie met de kinderen waaruit blijkt dat ze allemaal welkom zijn, als persoon gewaardeerd worden en dat ze kunnen rekenen op de steun en aandacht van de pedagogische professionals.

Sensitieve responsiviteit of emotionele steun:

De pedagogische professionals zijn betrokken bij wat een kind bezighoudt. Ze nemen signalen van het kind waar en reageren daarop. Ze zijn rustig en geduldig en geven daardoor de kinderen de ruimte om hun eigen tempo te volgen. Tevens zorgen zij ervoor dat ze alle kinderen gedurende de dag aandacht geven, ook de kinderen die nauwelijks opvallen. Alle kinderen worden met warmte bejegend. Voor de relaties tussen de kinderen onderling is het ook bijzonder belangrijk dat de pedagogische professionals duidelijk maken dat ze er voor iedereen zijn.

Respect voor de autonomie van het kind:

Een kind is vanaf de geboorte competent en uniek en gericht op sociale contacten en relaties. Ieder

kind heeft een eigen temperament en laat op eigen wijze zijn behoefte aan autonomie blijken**.

**Respecteren van de autonomie zit in vele kleine handelingen door de dag(ochtend) heen.

Praten, uitleggen en luisteren:

Kinderen begrijpen meer dan ze zelf kunnen zeggen. Door communicatie met taal leren de kinderen de wereld beter begrijpen. Manieren van communiceren in taal die jonge kinderen helpen om zichzelf en anderen beter te begrijpen zijn:

- verwoorden wat er feitelijk gebeurt.
- verwoorden wat je gaat doen.
- kijken en verwoorden vanuit het perspectief van het kind.
- verwoorden van gevoelens van de kinderen.
- vertellen en voorlezen van verhalen.

Structuur en rituelen:

Pedagogische professionals geven duidelijk leiding en stellen grenzen. Ze geven positieve gedragsaanwijzingen en leren de kinderen wat ze moeten doen door rituelen en door zelf het goede voorbeeld te geven. Ze voorkomen gedragsproblemen door een goede inrichting van de ruimte en een passend dagritme.

Ondersteunen van positieve relaties tussen de kinderen:

Pedagogisch professionals zorgen ervoor dat de kinderen zich veilig en vertrouwd met elkaar voelen. Ze stimuleren verbondenheid in de groep en een wij-gevoel door rituelen en positieve aandacht voor alle kinderen. Ze stimuleren vriendschap tussen de kinderen en plezier in samen spelen.

- Voorbeelden zijn:

Aanpassen van het (dag)programma en dagelijkse routines.

Dat is soms nodig om beter aan te sluiten bij de behoeften, voorkeuren of het temperament van individuele kinderen

Gelegenheid geven om zelf problemen op te lossen.

Pedagogisch professionals observeren en wachten af hoe kinderen zelf problemen oplossen, in plaats van direct in te grijpen. Dit om de zelfstandigheid van het kind te bevorderen.

Zelf keuzes en plannen laten maken.

Pedagogische professionals leggen duidelijke keuzes voor aan het kind. Te veel vrijheid en keuzes kan hen stuurloos maken en machteloos gevoel geven. Het ene kind kan veel meer vrijheid aan dan het andere.

Volg het kind en geef het kind de leiding.

Tijdens gesprekjes met individuele kinderen waken de pedagogisch professionals ervoor niet zelf in te vullen wat het kind denkt of voelt.

Gelegenheid geven om te helpen en bij te dragen aan de groep.

Kinderen voelen zich groot en sterk als ze anderen kunnen helpen. Ze hebben recht om op hun eigen manier bij te dragen aan het geheel.

Peuters kunnen enige tijd zelfstandig spelen. Als ze de pedagogisch professional nodig hebben, zoeken ze vaak zelf contact. Maar peuters ontdekken een nieuwe vorm van afhankelijkheid: van anderen kinderen. Ze ontdekken dat andere kinderen niet meer met je willen spelen als je geen rekening met hen houdt; dat je moet proberen anderen ter wille te zijn, dat soms de wet van de sterkste geldt. Peuters zijn meer autonoom in relatie tot de pedagogisch professionals, maar als ze willen samenspelen zijn ze afhankelijker van de regels van het kinderspel. Soms hebben ze hulp nodig bij het leren samenspelen met andere kinderen.

18. Afscheid nemen

Wanneer een kind om welke reden dan ook de opvang verlaat vinden wij het belangrijk hier aandacht

aan te besteden. Het betreffende kind en de anderen kinderen van de groep bereiden wij hierop voor. We maken bijv. een afscheidsmuts voor het kind en vaak is er ook een traktatie. We stimuleren de gezonde traktaties. Met de ouder(s) plannen we voorafgaand voor het kind de opvang verlaat een exitgesprek. Zie voor verdere informatie het Huishoudelijk en Plaatsingsreglement, onder Beëindiging overeenkomst.

19. Lichamelijke verzorging en hygiënische leefomgeving

Met ouder(s) wordt de specifieke verzorging van de kinderen doorgesproken in het intake/plaatsingsgesprek. Gegevens over ouder(s) en kind, voeding en slaaptijden, vaccinaties enz. worden digitaal geregistreerd bij ouder- en kindgegevens. In geval van veranderingen stellen ouder(s) en beroepskrachten elkaar op de hoogte. Naarmate de kinderen ouder worden, stimuleren wij hen spelenderwijs tot zelfredzaamheid. De kinderen worden regelmatig verschoond en handen wassen gebeurt na ieder toiletbezoek. Kleding moet praktisch zijn en lekker zitten zodat het kind zich vrij voelt om goed te kunnen bewegen. Voorwaarde bij een goede lichamelijke verzorging is een hygiënische leefomgeving. De ruimtes zijn veilig ingericht en de materialen waarmee de kinderen spelen hebben veiligheid als uitgangspunt bijv. geen kleine stukjes laten rondslingeren, het speelgoed nakijken op mankementen en dit herstellen of in overleg met de directie weggooien. Voor de fysieke veiligheid en gezondheid voeren wij een risico-inventarisatie uit en dit wordt opgenomen in ons Veiligheids- en Gezondheidsbeleid. De controles op de wettelijke eisen die aan (brand)veiligheid en gezondheid worden gesteld vinden jaarlijks plaats. Toezichthouder is de GGD.

Alle pedagogisch professionals hebben een (Kind)EHBO-diploma en/of een diploma bedrijfshulpverlening (BHV). De EHBO-koffer staat op een vaste plaats. Dit is in de witte kast bij de commode op de babygroep. Bij groep C in de witte kast in de hal. Daarnaast heeft iedere groep een kleine EHBO-trommel met o.a. pleisters.

Het behoort tot de taak van de beroepskrachten ervoor te zorgen dat alles op een hygiënische manier schoongehouden wordt. Dit gebeurt aan de hand van een schoonmaakrooster, want waar veel kinderen bij elkaar zijn, zijn ook bacteriën en virussen (zie hiervoor veiligheid- & gezondheidsreglement).

20. Voorbeelden richtlijnen

Eén (of twee) keer per jaar wordt in samenwerking met de basisschool een ontruimingsoefening gehouden aan de hand van het ontruimingsplan. Na de oefening wordt een verslag geschreven.

Afspraken voor de pedagogisch professionals die voortkomen uit de risico-inventarisatie Veiligheid en Gezondheid zijn vastgelegd in Reglement Veiligheid & Gezondheid. Deze worden regelmatig besproken op een teamvergadering.

De pedagogisch professionals zijn ook alert op tekenen van huiselijk geweld en kindermishandeling. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van het protocol Kindermishandeling en huiselijk geweld van Rotterdam en de meldcode. Kinderen die met een SMI bij ons aangemeld worden, worden ook in SiSa (Signalerings Samenwerken) van de Gemeente Rotterdam opgenomen.

21. Omgaan met zieke kinderen

Zieke kinderen hebben behoefte aan rust, verzorging en extra aandacht nodig. Ziek zijn of een kind met ziekteverschijnsel(len) is een rekbaar begrip. Ook al zijn de pedagogisch professionals begaan met het zieke kind, zij kunnen het kind niet de persoonlijke aandacht geven die het op dat moment nodig heeft. Andere kinderen zouden benadeeld kunnen worden omdat de aandacht onevenredig verdeeld wordt. Daarom wordt, zodra de pedagogisch professionals constateren dat een kind ziek is, niet fit of niet zichzelf is, contact opgenomen met de ouder met de vraag of het kind zo snel mogelijk opgehaald kan worden. Het welbevinden van het zieke kind en de gezondheid van de andere kinderen van de

groep en PM'rs zijn bepalend. Hiervoor hebben wij ook een ziekteprotocol en medisch handelen. Een kind heeft tijd nodig om weer op te knappen en op krachten te komen. Spelen in een kinderdagverblijf vergt veel energie. **Voor meer informatie, zie ons ziektebeleid.*

22. Steunen en stimuleren van spelen en leren

Pedagogische professionals stimuleren het leren en ontwikkelen van jonge kinderen door voorwaarden te scheppen. Zij hebben verschillende middelen om spontaan spel en te leren. "Spel is werk van kinderen die groot willen worden". Wij stimuleren een verkennende en ontdekkende houding bij het kind, zodat ze zelf vragen gaan stellen over de wereld om hen heen en daar ook zelf antwoorden op gaan zoeken. Dit draagt bij tot zelfstandigheid en zelfredzaamheid. Wij vinden dat een kind moet kunnen opgroeien in directe ontmoeting met de natuur, de omgeving. Het dagelijks leven is daarbij een bron van inspiratie. De inrichting van het kinderdagverblijf moet zowel binnen als buiten uitnodigend zijn met veel afwisseling en zoveel mogelijk natuurlijke elementen. De groepsindeling en het dagritme zorgen voor goede balans tussen samen en alleen, rust en uitdaging. Als basisbehoeften van kinderen zijn bevredigd, staan ze open voor leren. Voor het aanbieden van spelmateriaal passend bij het kind of de groep is kennis en goede observatie nodig. Het observeren, doelen stellen en plannen maken, helpen pedagogische professionals om kansen te grijpen en te creëren om kinderen een extra impuls te geven.

Hieronder volgen een aantal belangrijke voorwaarden om spel tot zijn recht te kunnen laten komen:

- **Observeren, doelen stellen en plannen:**
het zien van kansen om kinderen een extra impuls te geven.
- **Kansen grijpen:**
in gaan op wat het kind aangeeft.
- **Kansen creëren:**
aanbieden van verschillende activiteiten.
- **Gebruik maken van de groep:**
de speelruimte om te experimenteren en te leren, elkaar stimuleren in activiteiten.
- **Stimulerende communicatie:**
samen met kinderen doen en ervaren.
- **Positief leidinggeven en verdelen van macht:**
duidelijk aangeven van volgen en gehoorzamen, van volgen en leidinggeven.
- **Diversiteit:**
oog hebben voor de eigenheid van een kind.

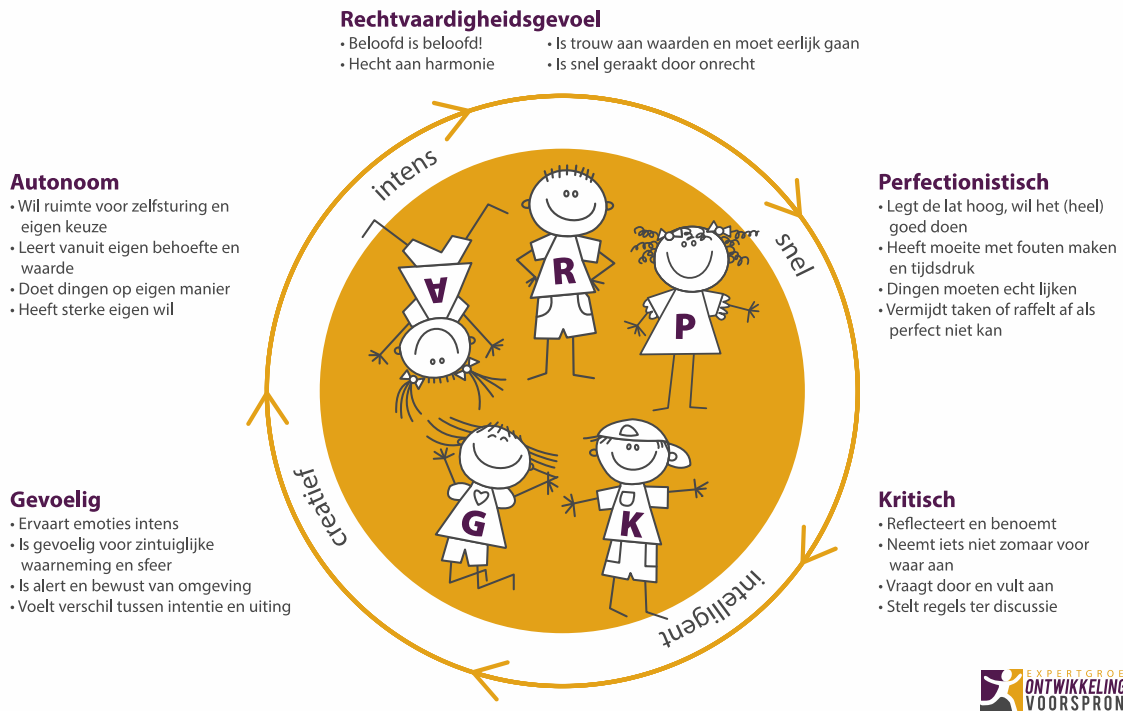
Een middel om een extra impuls te geven is het gebruikmaken van een programma voor: Voorschoolse Educatie (VE)*. Het doel van VE is het voorkomen van (taal)achterstanden bij kinderen van 2 tot 6 jaar. Uitgangspunten hiervan zijn "voorkomen is beter dan genezen" en "hoe eerder hoe beter". VE bestaat uit een aantal instellingsgerichte educatieve programma's die beginnen in de voorschoolse periode en die door lopen in de eerste twee jaar van het basisonderwijs. Het VE-programma is niet alleen gericht op cognitieve en taalontwikkeling, maar ook op sociale, emotionele, creatieve en lichamelijke ontwikkeling. Door het werken met een VE-programma hebben de pedagogische professionals een instrument om achterstanden te signaleren en waar mogelijk te voorkomen.

Daarnaast hebben wij een reguliere peutergroep De Octopussen voor kinderen met een vermoedelijke ontwikkelingsvoorsprong. De kinderen die hun ontwikkeling vooruit zijn en behoefte hebben aan verdieping. In samenwerking met Stichting IQ+, Expergroep Ontwikkelingsvoorsprong en Cleverbee wordt er een speciaal programma opgezet voor peuters en gelijkgestemden. Kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong zijn er. Iedereen komt ze tegen. Dreumesen die goed praten, die bijzondere vragen over het leven stellen, die gevoelig zijn (voor prikkels als geluid, kriebelende kleren), die weinig

slaap nodig lijken te hebben, die zich goed kunnen concentreren als iets hun aandacht pakt, een groot rechtvaardigheidsgevoel hebben etc. Er zijn signalen en kenmerken die kunnen duiden op een ontwikkelingsvoorsprong. Zo hebben we voor peuters met kans op een eventuele ontwikkelingsachterstand en peuters met een vermoedelijk ontwikkelingsvoorsprong een aparte groep. Wij zijn de enige peutergroep in Hoek van Holland die deze vorm aanbieden.

Kijken achter het gedrag; zijnskenmerken bij hoogbegaafdheid

23. Spel en spelmateriaal in binnen- en buitenruimte

Activiteiten:

De kinderen spelen in het begin van de ochtend en aan het einde van de middag vrij. De kinderen hebben een vaste groep. Het vrij spelen geeft het kind de mogelijkheid z'n plekje te vinden binnen de groep. Ook kan de leiding door observatie zich een beeld vormen van de individuele behoeften van het kind en de behoeften van de groep. Op basis hiervan worden activiteiten aangeboden. Kinderen worden gestimuleerd maar niet verplicht om mee te doen met activiteiten. Het belangrijkste doel hiervan is "plezier beleven aan", daarnaast het opdoen van kennis.

Naast losse activiteiten zijn er ook activiteiten rond verschillende thema's bijv. jaargetijden en verschillende jaarfeesten. Ook besteden we uitgebreid aandacht aan de verjaardag van ieder kind. Het jarige kind is het feestelijk middelpunt op zo'n dag, er worden verjaardagsliedjes gezongen en het kind mag trakteren. Eén maal per jaar, vieren we de "verjaardag" van De Zeebaboe. De invulling kan verschillen, soms is er voor de oudste peuters een uitstapje, een andere keer vieren we dit op De Zeebaboe.

Fantasie:

Al spelend ontwikkelen kinderen hun fantasie. Ze komen in aanraking met mensen, dieren en dingen in allerlei verschillende omstandigheden. Deze aanrakingen zetten zich in beelden vast in hun hoofd. Die beelden kunnen zij zich weer herinneren. Als ze net doen alsof die beelden werkelijkheid zijn, fantaseren ze. Dit is al te zien bij heel jonge kinderen. Het is belangrijk dat het kind hiervoor ook

spelmateriaal aangeboden krijgt, bijv. verkleedkleden. Maar hun inlevingsvermogen is zo groot dat ze zonder moeite een eend, vlinder of een kikker kunnen zijn. Ze leven in een eigen kinderwereld waarin fantasie en werkelijkheid door elkaar heen lopen. Verhalen kunnen hier heel goed op aansluiten.

De buitenspeelruimte:

De buitenspeelruimte van De Zeebaboe sluit direct aan op het dagverblijf. De ruimte bij A heeft een eigen patio. De groepsruimte van groep B en C heeft openslaande deuren naar de speelplaats. De ruimte bij B is apart afgezet met een hekwerk. De ruimte van C en D is aansluitend aan het schoolplein. Direct buiten het hek op de hoofdlocatie zijn bomen die in de zomer voor schaduw zorgen. De Zeebaboe heeft een eigen speelplaats, die d.m.v. een hekwerk gescheiden is van de speelplaats van de kleuters van de basisschool. Vanuit de groepsruimtes is de buitenruimte goed te overzien. Kinderen spelen altijd buiten onder begeleiding van de pedagogisch professional.

Aan de zijkant van het pand bevindt zich een bergruimte (schuurtje), waar alle speelmaterialen, zoals driewielers, stepjes, poppenwagens etc. worden opgeborgen. Ook hebben wij een patio voor de jongste kinderen. Hier ligt kunstgras, wat een prima ondergrond is voor de kleinsten.

In de zomer worden de kinderen bij zonnig weer ingesmeerd met een zonnecrème met hoge beschermingsfactor en vragen we de ouders thuis in te smeren en een zonnepetje mee te geven.

Buiten spelen en natuurbeleving:

Natuur is leerzaam en mooi, geeft rust en daagt uit. Je kunt er van alles mee doen. Voor kinderen is het een onuitputtelijke bron van speelplezier en spelenderwijs leren wat zomaar voor het oprapen ligt. Als kinderdagverblijf willen wij de kinderen de kans bieden om natuur te leren kennen en ervan te genieten. Daarom gaan wij vaak naar buiten met de kinderen. Ook heeft De Zeebaboe beschikking over een moestuin op terrein, waarin groente en fruit verbouwd worden. Als het mogelijk is huren we ieder jaar een moestuin bij de volkstuintvereniging. Ze leren te verzorgen en weten de oorsprong van groente en fruit. In het groene gedeelte kunnen we picknicken en op insectenjacht.

Kinderen staan spelend in de wereld. Zonder spelen kunnen kinderen niet groot worden. Kleine kinderen leren buiten verschillende soorten ondergrond, het zachte zand, het kriebelende gras, de hardheid van steen. Ook het verstand en denkvermogen ontwikkelen buiten. Het kind ervaart dat dingen heel verschillend zijn. Het één is glad, het ander ruw, koud, warm, hard, nat of droog. Het leert dat iets hoog is, dichtbij, veraf, groot of klein. De ouders, pedagogisch professionals en andere kinderen spelen een centrale rol in het leven van het kind. Het krijgt z'n eerste indrukken hoe er met mensen, dieren planten en dingen wordt om gegaan, bijv. bij het voeren van de eendjes of de meeuwen de zorgzaamheid voor dieren. Een kind ervaart in allerlei spelsituaties gevoelens. Daarbij is het van belang dat volwassenen hun eigen irreële angsten niet overbrengen op kinderen. "Enge" beesten kunnen worden opgevangen in een doek en buiten weer losgelaten worden, want alle dieren hebben evengoed recht op een plekje in de wereld.

24. De ruimte

Een goed ingerichte ruimte nodigt kinderen uit tot spelen, ontdekken en gezellig of rustig samen of alleen zijn. Een aantrekkelijke en vertrouwde omgeving wordt gecreëerd door sfeervol en harmonieuze aankleding en kleurgebruik.

Zowel de binnen- als buitenruimte voldoen aan de normen van hygiëne en veiligheid. Met behulp van risico-inventarisaties worden de veiligheid en gezondheid van de kinderen bewaakt. Er wordt steeds een balans gezocht tussen de noodzakelijke veiligheid en de al even noodzakelijke uitdagingen voor de kinderen. Ze leren binnen en buiten om te gaan met de risico's die ze aankunnen.

Jonge kinderen staan bijv. graag voor het raam te kijken. Zo hebben ze op veilige afstand contact met de grote wereld. Ze zien hun ouders weggaan en aankomen bij het halen en ze zien waar geluiden vandaan komen.

Kinderen doen veel en graag samen, maar hebben ook behoefte aan rust en privacy. Bij hun spel- en leeractiviteiten willen ze soms niet gestoord worden en geconcentreerd bezig zijn. Door de inrichting van de ruimte zorgen de pedagogisch professionals dat privacy en veiligheid samengaan. Maar ook zijn er gedurende de dag veel momenten waarop de kinderen samen zijn. Er is een plek waar kinderen samen kunnen zingen of vertellen. Dit kan met de groep, maar soms ook in subgroepjes zijn. De plaats van de stoelen en tafels moet uitnodigend zijn. Een bank of kussenhoek vergroten de intimiteit en verbondenheid op de groep.

Jonge kinderen zijn extra gevoelig voor prikkels uit de omgeving. De pedagogisch professionals zorgen daarom voor een juist prikkelniveau.

Kinderen worden geprikkeld op hun ontwikkelingsniveau en in overeenstemming met hun behoeften en temperament. Dit betekent dat er een juiste balans is tussen het vertrouwde “dat voelt veilig” en het nieuwe dat uitdaagt tot onderzoeken en spelen.

25. Samenwerking met de ouders

Ouders zijn en blijven de eerste verantwoordelijke opvoeders van hun kind. Een goed contact en samenwerking met de ouder vinden wij dan ook een voorwaarde om optimaal met de kinderen te kunnen werken.

Pijlers hierbij zijn:

- **wederzijds begrip en waardering**
Tijdens de eerste weken dat kind en ouders de opvang bezoeken wordt de basis gelegd voor wederzijds begrip tussen de ouders, het kind en de pedagogisch professionals. Maar ook daarna blijft een dagelijks welkom nodig. De ouders die merken dat hun kind gezien er gewaardeerd wordt, laten hun kind met een positief gevoel achter op de groep. Dit heeft een positief effect op het enthousiasme waarmee het kind zijn dag op de opvang begint. omgekeerd is het voor de professionals fijn als ze iets weten van de thuissituatie, als ze snappen waarom een kind bijvoorbeeld moe is of hongerig of opgewonden over een feestelijke gebeurtenis.
- **wederzijds adviseren en informeren**
Tweerichtingsverkeer is in het belang van het kind, een gezamenlijke aanpak op basis van de ervaringen van zowel ouders als pedagogische professionals. Ouders inzicht geven op en ze op de hoogte houden van de ontwikkelingen van hun kind is van groot belang. Dit kan bijvoorbeeld door het schrijven van een verhaal in het digitale schriftje kan hier een voorbeeld van zijn. De pedagogisch professional kan ook de hulp van ouders inschakelen door hen mee te laten denken en praten over bepaalde situaties. Hierdoor creëer je voor beide partijen betrokkenheid. Ouders kunnen ons informeren als er thuis omstandigheden zijn die van belang zijn in het gedrag of ontwikkeling van het kind, bijv. overlijden hond/kat, geboorte broertje/zusje, verhuizing of een scheiding.

- **heldere en realistische afspraken maken**
De protocollen, de algemene voorwaarden en de afspraakformulieren informeren de ouders over de regels, rechten en plichten die de opvang aan ze stelt. Maar anderzijds ook een voortdurende afstemming met de pedagogisch professionals over zaken zoals, voeding, zindelijkheid en de omgang met het kind.
- **diverse momenten en vormen van contact met de ouders**
Momenten van contact zijn er dagelijks bij het halen en brengen en tijdens de jaarlijkse oudergesprekken aan de hand van het observatieverslag dat de pedagogisch professionals hebben gemaakt. Soms is er een extra gesprek nodig als er zorgen omtrent een kind zijn. Dit kan een vraag vanuit zowel de ouders als de pedagogisch professional zijn.
- **de mogelijkheid van het afnemen van extra dagdelen**
Wanneer er behoefte is van het afnemen van extra dagdelen schat de pedagogisch professional samen met de ouders in of dit raadzaam voor het kind is. Mocht het voor de ontwikkeling van het kind raadzaam zijn extra dagdelen af te nemen, wordt dit met de ouders besproken.

Belang van oudercontacten:

De opvoeding van de kinderen binnen het kinderdagverblijf wordt met de ouders gedeeld. Oudercontacten zijn een voorwaarde om te komen tot een goede afstemming tussen de opvoeding van de ouders en het kinderdagverblijf. Oudercontacten zijn ook bedoeld om ouders in staat te stellen hun kind met een gerust hart over te dragen aan de opvoeding in het kinderdagverblijf.

Privacy:

Ouders hebben recht op privacybescherming door zorgvuldige behandeling van alle in vertrouwen gegeven informatie. Zij worden als eerste op de hoogte gebracht wanneer er contact met derden is over hun kind, bijv. het consultatiebureau. Er wordt door de pedagogisch professional/mentor geen vertrouwelijke informatie over de kinderen of ouders aan andere kinderen of ouders in de dagopvang doorgegeven. Ook worden geen vertrouwelijke gegevens tussen de pedagogisch professionals uitgewisseld, alleen diegene die in directe lijn staat met het kind en ouder. Informatie van ouders die van belang is voor het functioneren van het kind in de groep wordt wel uitgewisseld met de beroepskrachten/mentor.

Klachten van ouders:

Het kan natuurlijk voorkomen dat een ouder het niet eens is met een handeling van een pedagogisch professional of de organisatie. De Zeebaboe heeft daarvoor een klachtenprocedure. Wij stimuleren de ouders om eerst hun klacht te bespreken met de desbetreffende persoon. Komen zij er samen niet uit, dan kan de ouder aankloppen bij de directie. Ouders zijn niet verplicht om eerst hun klacht neer te leggen bij de organisatie. De Zeebaboe is aangesloten bij de Geschillencommissie Kinderopvang en Peuterspeelzalen, die per 1 januari 2016 de ZcKK heeft vervangen. Onze klachtenregeling staat op de website en ligt ter inzage bij De Zeebaboe.

Tevredenheidonderzoek:

Elke drie jaar is er een tevredenheidonderzoek. Dit onderzoek beslaat de verschillende aspecten van onze dienstverlening. Wij hechten veel waarde aan het oordeel van de ouders. De resultaten van het onderzoek worden op de locaties en in het managementteam besproken om te komen tot aanbevelingen ter verbetering van de betreffende dienst. De aanbevelingen worden op de locatie in het locatiewerkplan opgenomen. De voorscholen sturen ook een verslag van het onderzoek naar de gemeente, als onderdeel van de subsidieverantwoording.

Oudercommissie:

Kinderdagverblijf De Zeebaboe beschikt over een oudercommissie. De wettelijk verplichte oudercommissie is opgericht om de kwaliteit en de dienstverlening van het kinderdagverblijf te waarborgen en daar waar mogelijk te verbeteren. Ouders kunnen er vragen en/of opmerkingen kwijt omtrent alle zaken die betrekking hebben op het “reilen en zeilen” van het kinderdagverblijf. De oudercommissie bestaat uit een drietal ouders, waarvan een of meerdere kinderen momenteel op het kinderdagverblijf zitten.

De doelstellingen van de oudercommissie zijn:

1. Het vertegenwoordigen van alle ouders
2. De belangen van de kinderen en hun ouders zo goed mogelijk behartigen.
3. “Kwaliteitsbewaking” van de kinderopvang en daar waar mogelijk verbeteren.
4. De oudercommissie dient als aanspreekpunt/ klankbord voor de ouders.

De oudercommissie heeft een adviserende functie naar de houder van het kinderdagverblijf over o.a. de volgende zaken: het pedagogisch beleid, gezondheid, veiligheid, hygiëne, welzijn van de kinderen en afhandeling van klachten.

De oudercommissie werkt volgens het “Huishoudelijk reglement van de oudercommissie op kinderdagverblijf De Zeebaboe”. Hierin is o.a. vastgelegd wat de taken en functies van de oudercommissie zijn. Voor meer informatie over de inhoud van het huishoudelijk reglement en/of de oudercommissie kunnen ouders de oudercommissie bereiken door te e-mailen naar oudercommissie@zeebaboe.nl.

26. Kwaliteit

Randvoorwaarden:

De numerieke randvoorwaarden voor de maximale groepsgrootte (aantal kinderen), maximaal aantal kinderen per pedagogisch professional en de fysieke randvoorwaarden (binnen – m2 - en buiten) staan beschreven in:

- Wet innovatie en kwaliteit kinderopvang (IKK)
- Besluit kwaliteit kinderopvang en peuterspeelzaalwerk
- Besluit harmonisatie kinderopvang en peuterspeelzaalwerk
- Regeling harmonisatie kinderopvang en peuterspeelzaalwerk

Personeel:

De pedagogisch professionals voldoen aan het opleidingsniveau zoals beschreven in de CAO Kinderopvang en Welzijn. De pedagogische professionals die een VE-programma (gaan) uitvoeren volgen een speciale scholing die bij de betreffende VE-methode hoort. Elk personeelslid is in het bezit van een verklaring omtrent gedrag (VOG).

Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling:

Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling is bekend bij alle pedagogisch professionals en aanwezig binnen het kinderdagverblijf. De pedagogisch professionals worden regelmatig door middel van opfriscursussen op de hoogte gehouden van de laatste ontwikkelingen. Binnen het kinderdagverblijf is een [aandachtsfunctionaris](#) huiselijk geweld en kindermishandeling aanwezig. De pedagogisch professionals kunnen bij de aandachtsfunctionaris terecht met vragen rondom dergelijke situaties.

Hoe werkt de meldcode?

De meldcode is bedoeld voor (vermoedens van) fysiek, psychisch of seksueel geweld en verwaarlozing.

[De 5 stappen in de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling](#) helpen professionals vanaf het moment van signaleren tot aan het besluit over het al dan niet doen van een melding bij [Veilig Thuis](#):

1. In kaart brengen van signalen met behulp van de signalenkaart. De [kindcheck](#) is onderdeel van deze stap en is bedoeld voor professionals om kindermishandeling door volwassen cliënten vroegtijdig te herkennen.
2. Overleggen met een collega of indien nodig met Veilig Thuis: het advies- en meldpunt voor huiselijk geweld en kindermishandeling.
3. In gesprek gaan met de betrokkene(n) om zorgen te bespreken.
4. Afweging maken van de ernst van de situatie. Bij twijfel kan altijd contact worden opgenomen met Veilig Thuis.
5. Een beslissing nemen. Het [afwegingskader in de meldcode](#) helpt de professional bij het nemen van een beslissing. Voor veel beroepsgroepen is ook een specifiek afwegingskader beschikbaar die zij kunnen gebruiken.

Professionals nemen beslissing

De professionals nemen in stap 5 van de meldcode op basis van 2 vragen een beslissing:

- **Is hulp verlenen of organiseren (ook) mogelijk?**
 - Hulp verlenen is mogelijk als:
 - de professional in staat is om passende hulp te bieden of te organiseren;
 - de betrokkenen meewerken aan de geboden of georganiseerde hulp;
 - de hulp leidt tot blijvende veiligheid.
- **Is melden bij Veilig Thuis noodzakelijk?**
 - Professionals maken een melding bij Veilig Thuis als er sprake is van acute of structurele onveiligheid. Of als hulp verlenen op basis van één van de bovenstaande punten niet mogelijk is.

De professional legt alle doorlopen stappen vast in een cliëntdossier, patiëntdossier, leerlingdossier of een ander registratiesysteem. Bekijk de video [Documenteren in de meldcode](#).

MOA: De meld-, overleg en aangifteplicht

De meld-, overleg- en aangifteplicht (hierna: moa) is in 2013 wettelijk vastgelegd in de Wet kinderopvang.

Deze maatregel is ingevoerd om de veiligheid van kinderen in de kinderopvang (nog meer) te waarborgen. De moa stelt professionals in de kinderopvang verplicht om te handelen wanneer er signalen zijn over mishandeling of seksueel misbruik van een kind in de kinderopvang door een persoon werkzaam in de kinderopvang. De GGD'en houden, in opdracht van gemeenten, toezicht op deze kwaliteitseisen.

Een medewerker vermoedt seksueel misbruik of mishandeling van een opgevangen kind door een collega

- de medewerker meldt dit meteen bij de houder van de kinderopvangorganisatie

- direct na melding moet de houder contact opnemen met de vertrouwensinspecteur kinderopvang;
- De vertrouwensinspecteur en de houder overleggen of aangifte bij de politie nodig is. Zo ja, dan doet de houder direct aangifte. De politie onderzoekt of er sprake is van een misdrijf.

Een medewerker of gastouder vermoedt seksueel misbruik of mishandeling van een opgevangen kind door de houder

- de medewerker kan overleggen met de vertrouwensinspecteur kinderopvang;
- de medewerker doet aangifte bij de politie;
- de politie onderzoekt of er sprake is van een misdrijf.

Contact met vertrouwensinspecteur door ouders

Vermoeden ouders seksueel misbruik of mishandeling op de kinderopvang? Dan kunnen zij ook contact opnemen met de vertrouwensinspecteur voor advies.

Inspectie GGD:

De kinderdagverblijven, buitenschoolse opvang, peuterspeelzalen en voorscholen worden geregistreerd en geïnspecteerd door de GGD. De resultaten van deze inspecties kunnen worden ingezien op de site LRK (Landelijk Register Kinderopvang), op de locatie en op de website van De Zeebaboe zijn de uitkomsten en adviezen van deze inspecties terug te vinden en vormen vervolgens onderdeel van de werk- en verbeterplannen die jaarlijks worden vastgesteld en uitgevoerd.

Bijlage: Drie uren regeling Kinderdagverblijf De Zeebaboe

Bij kinderdagverblijf De Zeebaboe houden wij ons dagelijks aan het landelijk vastgestelde beroepskracht-kindratio. De beroepskracht-kindratio (BKR) is de verhouding tussen het aantal beroepskrachten en het aantal kinderen in de groep. De drie uren regeling bepaalt dat we bij Kinderdagverblijf De Zeebaboe op bepaalde momenten mogen afwijken van de beroepskracht-kindratio (BKR). Tijdens deze uren mogen wij minder pedagogisch professionals inzetten dan dat wij volgens de BKR verplicht zijn. In deze bijlage geven wij hierover nader uitleg.

Door vereenvoudiging van het registreren van de drie uur op een dag waarop afgeweken mag worden van de BKR, wordt er meer rekening gehouden met de praktijk van de kinderopvang. Dit komt onder andere ten goede aan de werkdruk, omdat daarmee genoeg handen op de groep aanwezig kunnen zijn wanneer dat nodig is. Ook hoeven dan niet langer voortdurend aanpassingen in de exacte tijden waarop wordt afgeweken van de BKR worden gedaan, waardoor de administratieve belasting van ouders afneemt.

Bij het vaststellen van de momenten waarop er wordt afgeweken maken we altijd een zorgvuldige afweging. Voorwaarde is ten eerste dat er tijdens deze uren minimaal de helft van de BKR-verplichte medewerkers worden ingezet. Een tweede voorwaarde is dat er een interne achterwacht aanwezig is. Dit houdt in dat er een tweede volwassene op de locatie aanwezig is om te kunnen ondersteunen.

In de kind planning wordt bijgehouden wanneer kinderen binnenkomen en wanneer zij naar huis gaan, hierdoor wordt inzichtelijk gemaakt wanneer er precies van de BKR wordt afgeweken. De drie uren regeling wordt regelmatig geëvalueerd. Als blijkt dat we meer dan het aantal toegestane aantal uur gaan afwijken volgens de BKR op een dag (incl. de pauzes), wordt het rooster incidenteel of structureel aangepast, naar gelang de situatie.

De drie-urenregeling bepaalt dat Kinderdagverblijf De Zeebaboe maximaal drie uur per dag mag afwijken van de BKR (mits de opvang minimaal 10 uur aaneengesloten open is).

Bij Kinderdagverblijf De Zeebaboe wijken we af tijdens de dagranden (opening en sluiting) en tussen de middag tijdens de pauzes van de pm-ers. Tijdens de dagranden is het rustig op de groep want niet alle kinderen worden tegelijk in de ochtend gebracht of opgehaald. De vroege dienst opent alleen de groep. Hetzelfde geldt tijdens de sluiting; niet alle kinderen blijven tot sluitingstijd want veel kinderen zijn al opgehaald. Hierdoor kan de vroege dienst naar huis en sluit de late dienst de groep af. Ook wordt er afgeweken tijdens de pauzes van de pm-ers. Op onze hooflocatie openen en sluiten altijd twee personen. Op de locatie StapYes Jozefschool openen we met een pm'r van de BSO/docent school en sluiten we met een pm'r van de BSO of docent van school.

Tijdens de dagranden en de pauzetijden van de pm-ers is het rustig op de groep. De kinderen doen een rustige activiteit; puzzelen, boekje lezen of spelen in de huis-, bouwhoek. Op die manier wordt de rust op de groep bewaakt en blijft het voor de pm-er overzichtelijk. Hiermee wordt de veiligheid op de groep gewaarborgd.

De stagiaires (BBL/BOL) staan op het rooster vaak ingepland met een tussendienst en gaan eerder of tussendoor met pauze waardoor zij tijdens de pauzetijden van de pm-ers en tijdens de dagranden aanwezig kunnen zijn op de groep en de pm-er op de groep kunnen ondersteunen. Voor de stagiaires bieden deze momenten tevens een mooie kans om te ervaren hoe het is om voor een korte tijd echt 'mee te draaien' op de groep. Dit zijn leerzame momenten, omdat er altijd wel een helpende hand ergens nodig is.

